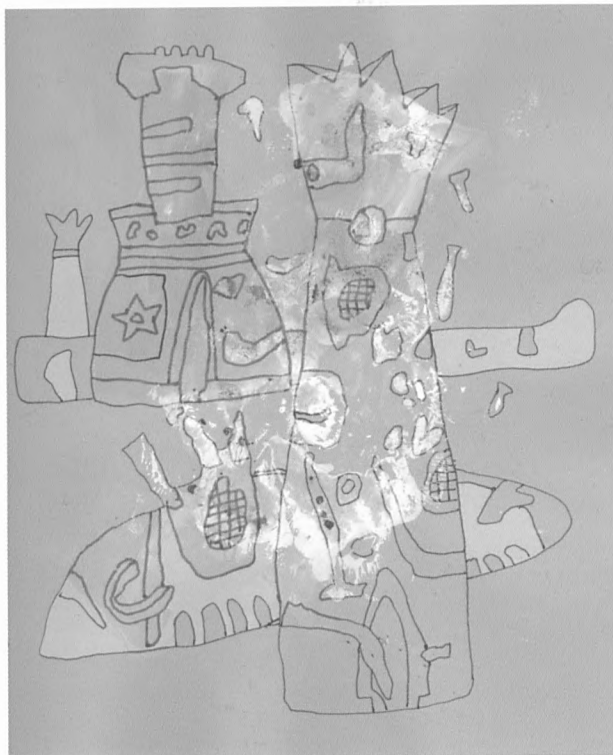

Ο ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΧΑΡΜΟΣΥΝΟΥ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας
Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΤΟ WAIDHOFEN ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΙΑΣ

CRTER 01339

Τα πρώτα σκίτσα για τον πύργο, Ε. Βαρλάμης

Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ ΧΑΡΜΟΣΥΝΟΥ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

Η είναι ταυτόχρονα πραγματικότητα και όραμα. Ένα όραμα γεμάτο μυστήρια. Ένας οίκος του Θεού δεν πρέπει να αρέσει μονάχα στους ανθρώπους. Αυτός ο οίκος του Θεού θέλει και να ευχαριστεί το Θεό και να φανερώνει ταυτόχρονα την ευγνωμοσύνη μας.

Αυτός ο οίκος του Θεού είναι ένας ευαγγελικός οίκος. Είναι αφιερωμένος στα παιδιά της Αυστρίας, στα παιδιά της Ευρώπης και σ' όλα τα παιδιά του κόσμου. Ένας ναός προσκαλεί τα παιδιά να τον επισκεφθούν και να τον κάνουν δικό τους, με τον τρόπο που έλεγε ο Ιησούς: «Άφετε τα παιδιά ελθείν προς με». Ο ναός προορίζεται για όλους τους ανθρώπους, νέους και ηλικιωμένους. Είμαστε όλοι παιδιά του Θεού.

Αυτός ο ναός είναι απλός και ελκυστικός κι απευθύνεται στις καρδιές των ανθρώπων. Οι εσωτερικοί χώροι του ναού είναι γεμάτοι μυσταγωγία, χάρη και διαύγεια. Ακτινοβολούν αγαλλίαση και αγάπη. Η παιδική εκκλησία είναι το μέρος που ευχαριστεί περισσότερο τον αγαπημένο Θεό. Εκεί αισθάνεται κανείς την απέραντη αγάπη του.

Αυτός ο ναός είναι οικουμενικός. Είναι ανοιχτός στην ευαγγελική, στην καθολική και το ίδιο επίσης στην ελληνική ορθόδοξη εκκλησία. Ο ευαγγελικός ναός του Χαρμόσυνου Μηνύματος είναι ανοιχτός σε όλους τους ανθρώπους.

Για να εξασφαλιστεί η οικουμενική κατεύθυνση, χρησιμοποιήθηκαν κατά τη θεμελίωση πανάρχαιες τελετουργίες που αναφέρονται στην ιεροποίηση των χτισμάτων. Ως σύμβολο της ανεξιθρησκίας και της καθολικότητας εντοιχίστηκαν στα θεμέλια ένα κομμάτι από το ναό του Αγίου Στεφάνου της Βιέννης, μια αυθεντική πέτρα από τα Ιεροσόλυμα και ένα καθαγιασμένο αντικείμενο από τον οικουμενικό πατριάρχη Βαρθολομαίο τον Α', σαν αόρατα σημάδια της πίστης.

Για τον αρχιτέκτονα η προτεραιότητα στην εργασία του δεν ήταν το καλλιτεχνικό όραμα αλλά η αναζήτηση του Θεού, η αναζήτηση για ένα δρόμο ανάμεσα στο υλικό και το πνευματικό, για να μπορέσει να εκφραστεί το χαρμόσυνο μήνυμα του Ευαγγελίου, για την αγάπη προς τον πλησίον και την κοινότητα.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΟΥ WAIDHOFEN/ΑΥΣΤΡΙΑ

Ο ναός του Χαρμόσυνου Μηνύματος στο Waidhofen της Αυστρίας, στον ποταμό Thaya, αποτελεί ένα μοναδικό και ανεπανάληπτο σχέδιο. Αφ' ενός, γιατί μαρτυρεί μακριά, πέρα κι απ' τα σύνορα της Κάτω Αυστρίας και πέρα κι απ' τη Δημοκρατία μας, το πνεύμα της ανεξιθρησκείας και της αλληλεγγύης που βιώνεται εδώ. Αφ' ετέρου, γιατί μ' αυτόν μπαίνει ένα ρωμαλέο σύμβολο απέναντι στην τάση της εποχής μας, στην ολοένα και μεγαλύτερη νοσηρή κυριαρχία της επιπολαιότητας και του υλισμού. Όποιος βλέπει σήμερα το ναό, θα συμφωνήσει, πώς αποτελεί, με την πιο ωραία και πραγματική έννοια της λέξης, ένα θησαυρό κι ένα στολίδι για την πατρίδα μας. Είναι ένα μέρος με ατμόσφαιρα και γεμάτο πνευματικότητα. Είναι ένας τόπος όπου μπορεί ο καθένας να βρίσκεται μαζί με άλλους και ν' ανοίγουν διάλογο με τον Κύριο.

Θέλω αυτός ο ναός να δώσει ταυτόχρονα τρία μηνύματα, το μήνυμα της ανεξιθρησκείας, το μήνυμα της αλληλεγγύης κι ένα μήνυμα απέναντι στο ότι όλα μπορούν να θεωρούνται αυτονόητα και να γίνονται ολοένα και πιο επιφανειακά.

Κι αποτελεί το καλύτερο παράδειγμα αυτός ο ναός, που τεκμηριώνει αληθινά το οικουμενικό χριστιανικό πνεύμα, αφού κτίστηκε από έναν ελληνορθόδοξο αρχιτέκτονα, από κοινού με ρωμαιοκαθολικούς καλλιτέχνες για την ευαγγελική κοινότητα. Αυτή η ιδέα και το αρχιτεκτονικό σχέδιο με ενθουσίασαν από την αρχή και με παρακίνησαν να υποσχεθώ αυθόρμητα την οικονομική υποστήριξη της Κάτω Αυστρίας σ' αυτό το σχέδιο.

Σαν κυβερνήτης της χώρας, ευχαριστώ τον Καθηγητή Βαρλάμη για την ευαισθησία που έδειξε στη διαμόρφωση, ένα πνεύμα, που είχε ήδη προσδώσει με τη σύλληψη του δομικού περιβλήματος. Κατόρθωσε να το κάνει γεμάτο αβρότητα προς το τοπίο και τη φύση, αλλά και προς τις ψυχές και τις καρδιές των ανθρώπων. Αυτό χαρακτηρίζει την εργασία του γιατί μ' αυτή έδωσε, σε πολλαπλή μορφή, ένα καινούργιο πρόσωπο στη χώρα μας.

Το ίδιο επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω τον προκαθήμενο Mag. Paul Weiland και την επίτροπο Solveig Gschaidner για την πρωτοβουλία τους. Μια πρωτοβουλία που υπογραμμίζει τον πλουραλισμό στη χώρα μας και η οποία μας δίνει την ευκαιρία να εξασκήσουμε την κοινοτικότητα στην πράξη. Ευχαριστώ όλους όσους έχουν συμπράξει σ' αυτό το σχέδιο με τόσο μεγάλη αφοσίωση.

DR. ERWIN PRÖLL, κυβερνήτης της Κάτω Αυστρίας

Αυτός ο ναός είναι ένα βίωμα. Εκπληκτικός και κάπως παράξενος στέκεται εκεί, όπως το ίδιο το Ευαγγέλιο. Συνάμα μας βάζει σε περιέργεια, να ζητούμε να μάθουμε γι' αυτόν και προκαλεί έκπληξη, σ' όσους μπαίνουν μέσα, η θέα μέσα από τα ανοίγματα και προσφέρει, στα σημεία που μπορεί να σταθεί κανείς, ένα μέρος για διάλογο με τον ίδιο τον εαυτό, με την κοινότητα και με το Θεό. Αυτός ο ναός είναι επίσης ένα πολιτιστικό γεγονός και θα χρησιμοποιείται επανειλημμένα, πάντα μ' αυτή την έννοια. Είμαι χαρούμενος γι' αυτόν τον αγγελιοφόρο του Χαρμόσυνου Μηνύματος και βλέπω σ' αυτόν έναν τόπο της ειρήνης, της ευλογίας και της δύναμης.

MAG. HERWIG STURM, επίσκοπος της Ευαγγελικής Εκκλησίας στην Αυστρία

Αυτός ο ναός έχει πολλαπλό συμβολισμό και νόημα κι αυτή ακριβώς η πολλαπλή διάστασή του τον κάνει τόσο πολύτιμο. Εν πρώτοις, όπως λει και το όνομά του, είναι ο «Ναός του Χαρμόσυνου Μηνύματος». Ήδη το κτίσμα και ο χώρος με το στοχαστικό χαρακτήρα του, υποδεικνύουν εδώ, στη μέση του κόσμου, ό,τι είναι σημαντικό για τους ανθρώπους, ό,τι μπορεί να κατορθώσουν στη ζωή τους. Αυτός θέλει να χαρίσει ελπίδα, θέλει να κινητοποιήσει τους ανθρώπους να παραδεχθούν τη ζωή, την αλληλεγγύη, το μοίρασμα, το διάλογο.

Αυτός ο ναός είναι κάτι ξεχωριστό λόγω της πνευματικότητάς του. Πιστεύω, δεν υπάρχει κανένας ναός σ' όλη την Ευρώπη, όπου οι μεγάλες χριστιανικές κοινότητες να συμβάλλουν τόσο αρμονικά με τη σκέψη τους, τις ιδέες τους, την πνευματικότητά τους. Διαθέτει σε αφθονία το σύνολο και πάντα όπου υπάρχει το σύνολο, εκεί είναι καλύτερα για όλους.

Μια τρίτη μεγάλη σημασία έχει το γεγονός, ότι αυτός ο ναός βρίσκεται σε μια περιοχή όπου έγιναν πολύ σκληρές και μεγάλες διαμάχες μεταξύ των εκκλησιών, με διωγμούς και κατατρεγμούς. Αυτός ο ναός αποτελεί έτσι, με το οικουμενικό του πλαίσιο, ένα φανερό σύμβολο της συμφιλίωσης.

Θα χρησιμοποιήσουμε το ναό σαν τόπο για τη θεία λειτουργία κι ακόμη σαν τόπο του πολιτισμού και της τέχνης, με εκθέσεις, διαλέξεις και πολιτιστικές εκδηλώσεις. Έτσι πιστεύω ότι αυτός ο ναός του Χαρμόσυνου Μηνύματος είναι ένα πολύ ξεχωριστό κτίσμα, όχι μόνο για την περιοχή, για το Waldviertel και την Κάτω Αυστρία, αλλά και για όλη την Ευρώπη.

MAG. PAUL WEILAND,
προκαθήμενος της Ευαγγελικής Επισκοπής της Κ. Αυστρίας.

Στη σημερινή εποχή δεν είναι τόσο απλό, να μιλάμε ειλικρινά και πειστικά από την πίστη. Ο Καθηγητής Βαρλάμης μιλά απ' την πίστη του με αρχιτεκτονικά και ζωγραφικά έργα. Ο ναός του Χαρμόσυνου Μηνύματος αποτελεί μια εντυπωσιακή μαρτυρία που την αναζητούν πολλοί άνθρωποι.

Είναι καλός οίωνός το γεγονός ότι στη σημερινή εποχή κτίζουμε ναούς. Ναούς που αποτελούν κάτι ιδιαίτερο αλλά και κάτι καθημερινό. Μια πανέμορφη συνεισφορά της ευαγγελικής κοινότητας, μια πρόκληση για ανεξιθρησκεία και διάλογο.

Ο Καθηγητής Βαρλάμης φιλοδοξούσε πάντα να θέσει το έργο του στην υπηρεσία της χριστιανικής οικουμένης, αλλά και στη συνάντηση με τις θρησκείες του κόσμου. Η εκκλησία του Χαρμόσυνου Μηνύματος στο Waidhofen, στον ποταμό Thaya, αποτελεί ένα εκκλησιαστικό οικοδόμημα που ερεθίζει το βλέμμα κι αποτελεί ένα υπόδειγμα της σύγχρονης ναοδομίας με οικουμενική εμβέλεια.

DR. HELMUT KRÄTZL, χειροτονημένος επίσκοπος της Αρχιεπισκοπής της Βιέννης

Όταν οι άνθρωποι μιλούν για το Θεό, τότε αυτοί μαλώνουν...
.... Γύρω στο 1580 η πόλη Waidhofen της Κάτω Αυστρίας ήταν σε μεγάλο βαθμό ευαγγελική. Το σημερινό Δημαρχείο κατά τον 16ο αιώνα χρησίμευε σαν Λουθηρική εκκλησία. Όμως μετά το 1580 επιβλήθηκαν οι αντιμεταρρυθμίσεις και τελικά το 1629 κατά την απογραφή της πόλης μόνο τέσσερεις κάτοικοι αναγνωρίστηκαν σαν “ευαγγελικοί”. Μόνο τέσσερεις αντιστάθηκαν στην επαναφορά του καθολικισμού, οι περισσότεροι είτε βρέθηκαν στο εξωτερικό, μεταναστεύοντας στην Φρανκονία, είτε έγιναν πάλι καθολικοί.

... Όταν οι άνθρωποι προσεύχονται, τότε αυτοί είναι μονιασμένοι.

Το δεύτερο μέρος του αποσπάσματος είναι το αντίδοτο στη φιλονικία – αποτελεί πρόσκληση για συμφιλίωση, για θρησκευματική και θρησκευτική διατήρηση ειρήνης, για ενότητα στην προσευχή. Η εκκλησία αυτή του Χαρμόσυνου Μηνύματος υπακούει στην εντολή να αποτελεί μια γέφυρα ανάμεσα στα θρησκευτά, ανάμεσα στους ανθρώπους αυτού του τόπου κι ανάμεσα στις γενιές, μια γέφυρα της κατανόησης ανάμεσα στους λαούς αυτής της συνοριακής περιοχής, που τώρα, σιγά, σιγά, αναπτύσσονται και πάλι μαζί.

Το Waidhofen στον ποταμό Thaya/Dyje, που ενώνει τα σύνορα, θα μπορούσε να γίνει ένα τέτοιο πνευματικό σημείο ειρήνης, σημείο οικουμενικής περισυλλογής, και γεφυροποιός νούς της συνάντησης.

Για να πραγματοποιηθεί αυτό το όραμα, απαιτείται η διάθεση όλων μας. Με χαρά προτείνω το χέρι της Διεύθυνσης Παιδείας και προσφέρω τη βοήθειά μου. Γιατί είμαι πεπεισμένος, ότι η πολιτεία δεν έχει όχι μόνο μια γενική πολιτιστική ευθύνη να παρατηρεί, αλλά και μια εντελώς ιδιαίτερη αισθητική ευθύνη. ..

Στό ναό του Χαρμόσυνου Μηνύματος θα είναι καλό, αυτό το χαρμόσυνο μήνυμα να είναι εκείνο που θα πετύχει, μέσα στο φως και τη λάμψη του, την κατανόηση για να βρεθεί το έσχατο και βαθύτερο νόημα της υπεύθυνης μας πράξης. Τέλος εύχομαι σε όσους υπηρετούν εδώ, τους ανώτερους πνευματικούς και επίτιμους εκκλησιαστικούς υπηρεσιακούς φορείς, αναγνώστες και αναγνώστριες, ιεροκήρυκες, παιδαγωγούς, επιτρόπους, πρεσβυτέρους και πρεσβύτερες, τύχη, επιτυχία και ευλογία.

MR Univ. Prof. DR. KARL W. SCHWARZ

Διεύθυνση Παιδείας του Ομοσπ. Υπουργείου Παιδείας, Επιστήμης και Πολιτισμού

Ο καθαγιασμός του ναού του Χαρμόσυνου Μηνύματος είναι μια σημαντική μέρα για την ευαγγελική εκκλησία της Αυστρίας. Πιστεύω, ήταν επίσης σημαντικό, ότι το πρεσβυτέριο επισημαίνει την ιδιαίτερη ιστορία αυτού του Οίκου του Θεού. Σ' αυτή την ιστορία θα σταθώ κι εγώ επίσης, ότι δηλ. αυτές οι εργασίες μπόρεσαν να γίνουν μόνο μέσα απ' το γεγονός ότι ο αρχιτέκτων Καθηγητής, κύριος Βαρλάμης, αντιμετώπισε αυτό το οικοδόμημα με ιδιαίτερο τρόπο, γιατί αυτός έκανε αφιλοκερδώς το σχεδιασμό, τα σχέδια και την επίβλεψη και επιπλέον για να μπορέσει να στηθεί αυτός ο ναός, διοργάνωσε δράσεις, με τις οποίες συνεισέφερε επιπλέον χρήματα, πέρα από τα, χωρίς αμοιβή, επιτεύγματά του.

Από το 1998 εξουσιοδοτήθηκε ο ο πρόεδρος της Συνόδου Α.Β. να απονέμει σε προσωπικότητες, που με ξεχωριστό τρόπο έχουν υπηρετήσει την ευαγγελική εκκλησία της Αυστρίας, χρυσό ή ασημένιο παράσημο. Εγώ μόνο δύο φορές, ως τώρα, έκανα χρήση από αυτό το δικαίωμα και θέλω να το κάνω τώρα για τρίτη φορά και να σας απονεύω, αξιότιμε κύριε Καθηγητά Βαρλάμη, το χρυσό μετάλλιο. Είναι η ύψιστη απονομή με αυτή την έννοια, που επίσης μ' αυτή συμβολίζει, ότι επιτεύχθηκαν εξαιρετικές υπηρεσίες για τη συνολική εκκλησία, γιατί αυτός ο ναός δεν έχει μόνο τοπική σημασία, αλλά είναι σημαντικός για όλη την ευαγγελική εκκλησία της Αυστρίας.

DR. PETER KRÖMER, πρόεδρος της συνόδου Α.Β. της Αυστρίας.

Είναι μια όμορφη μέρα για τον επικεφαλής του συλλόγου Gustav Adolf, όταν εγκαινιάζεται μια καινούργια ευαγγελική εκκλησία, ένα κοινοτικό κέντρο, γιατί αποτελεί καθήκον του συλλόγου Gustav Adolf να συγκεντρώνει χρήματα για να υποστηρίξουν και να ευκολύνουν την ευαγγελική ζωή. Ένα μέρος αυτής της εργασίας είναι ο έρανος των παιδιών. Αυτή η πράξη είναι ένα υπέροχο σημάδι ενσωμάτωσης των παιδιών και των ενηλίκων που συνεισφέρουν – και δεν είναι μόνο ευαγγελικοί – με τη θρησκεία και με τους θρησκευτικούς αδελφούς. Το 1997 τα παιδιά συγκέντρωσαν σ' όλη την Αυστρία το σεβαστό ποσό των 149.650 € για μια καινούργια εκκλησία στην πόλη Waidhofen, στον ποταμό Thaya. Πολλοί από αυτούς που συνεισέφεραν δεν ήξεραν καθόλου που βρίσκεται αυτό το Waidhofen. Επίσης κανένας δεν είχε προαισθανθεί ότι θα γίνει μια τόσο ωραία η εκκλησία.

Είμαι πολύ χαρούμενος γιατί αυτή η ευαγγελική εκκλησία κτίστηκε σαν οικουμενική εκκλησία, σαν οικουμενικό κέντρο. Βρίσκεται κοντά σε μια περιοχή, όπου οι ευαγγελικοί, που πριν από μερικές εκατοντάδες χρόνια αναγκάστηκαν να φύγουν πέρα απ' τα σύνορα, έκτισαν ένα ευγγελικό "προμαχώνα". Και γι' αυτό ακριβώς είμαι ιδιαίτερα χαρούμενος, γιατί στην Αυστρία προχωρήσαμε μπροστά, ώστε οι 14 νόμιμα αναγνωρισμένες χριστιανικές κοινότητες να διοικούν από κοινού την κληρονομιά της χριστιανικής δυτικής κουλτούρας.

DR. UDO JESIONEK, επικεφαλής του συλλόγου Gustav Adolf στην Αυστρία

Αναζητώντας κανείς αντιστοιχίες στη Βίβλο, συναντά αναφορές για την οικοδόμηση και τα εγκαίνια του ναού στο πρώτο ή στο δεύτερο βιβλίο των Βασιλειών. Στην πρώτη, «Βασιλειών 8», μπορείτε να διαβάσετε στο στίχο 29 μια προσευχή του βασιλιά Σολωμόντα: «Άφησε τα μάτια σου ανοικτά πάνω σ' αυτόν τον οίκο, νύχτα και μέρα, πάνω απ' τον τόπο για τον οποίο είπες, "εκεί θα έπρεπε να είναι το όνομα μου",» Κάτι, που πιστεύω ότι αποτελεί παράδοση και στο Πρεσβυτέριο και στην αντιπροσωπεία της κοινότητας, είναι να παρακαλέσουμε και να φροντίσουμε ώστε ο Θεός ο Κύριος να μην επαγρυπνεί μόνο μέρα και νύχτα αλλά και να δοξάζεται το όνομά Του.

Κληρονομήσαμε απ' τους προγόνους μας έναν τεράστιο θησαυρό, το χριστιανικό δυτικό πολιτισμό μας. Ακόμη περισσότερο, σε μια εποχή που γίνεται άθεη κι απάνθρωπη, θα πρέπει να θυμόμαστε αυτή τη χριστιανική κληρονομιά. Κι εύχομαι αυτή η εκκλησία του Χαρμόσυνου Μηνύματος να χρησιμεύει για να κρατά και να φυλάγει αυτή την ανώτερη αξία, όχι μόνο για την κοινότητα του Waidhofen/Thaya αλλά για όλους εμάς.

ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟ ΥΛΙΚΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ

Στην αναζήτηση για το
ξεπέρασμα του υλισμού και
την επανασύνδεση με το
Θεό η Τέχνη είναι για μένα
μία γέφυρα. Μία γέφυρα για
το Θεό, μία γέφυρα για τον
Παράδεισο.

Ο σχεδιασμός, η διαμόρφωση μιας εκκλησίας είναι μια απ' τις μεγαλύτερες προκλήσεις για ένα αρχιτέκτονα, γιατί ο σχεδιασμός μιας εκκλησίας είναι πρώτα πρώτα μια πράξη της πίστης και όχι μια πράξη της αρχιτεκτονικής ή της διανοητικής σύλληψης. Ένας ναός είναι ένας οίκος του Θεού κι αυτό απαιτεί άλλες κλίμακες, μια ευαίσθητη αισθητική, που δε θα πρέπει να ικανοποιεί μονάχα τους ανθρώπους, αλλά πρέπει να μέινει ευχαριστημένος κι ο Θεός. Κι αυτό πάλι απαιτεί μια εσωτερική στάση, μεγάλη συγκέντρωση και μια αυστηρή ασκητική ζωή.

Οι απαιτήσεις περιγράφηκαν με σαφήνεια και μάλιστα πρέπει ο αρχιτέκτονας να συμβάλλει μ' όλη την τέχνη του για να εκπληρωθεί αυτό το ωραίο καθήκον και η ευθύνη απέναντι στους ανθρώπους. Πολλές συζητήσεις με τους ευαγγελικούς χριστιανούς συνόδευσαν αυτή την εργασία, με σκοπό να εκφράσουν τα κοινά και να τα απεικονίσουν καλλιτεχνικά, γιατί στην εκκλησία δε βλέπω μόνο ένα οικοδομικό έργο αλλά πριν απ' όλα ένα σχέδιο της κοινότητας πολλών ανθρώπων, όσο το δυνατό περισσότερων.

Φυσικά ο σχεδιασμός απαιτεί ταπεινότητα, όμως αυτό δεν μ' εμπόδισε να σχεδιάσω με χάρη και να βρω ιδέες που είναι αρμονικές, κλασικές αλλά και μοντέρνες. Εργάζομαι ευχαρίστως με σύμβολα που τα καταλαβαίνουν όλοι κι είναι στερεωμένα στην ευαγγελική χριστιανική παράδοση.

Το κτίσιμο μιας ευαγγελικής εκκλησίας δεν αποτελούσε για μένα, σαν ορθόδοξο Έλληνα, κανένα πρόβλημα. Από τη μια μεριά είχα γνώσεις για την ευαγγελική θρησκεία από τα παιδικά μου χρόνια, απ' την ιδιαίτερη μου πατρίδα τη Βέροια στη Βόρεια Ελλάδα, τη γνωστή από την περιοδεία του Αποστόλου Παύλου. Από την άλλη μεριά είναι αυτονόητο για μένα να δώσω προσοχή και να κατανοήσω το πνεύμα της ευαγγελικής θεολογίας. Ταυτόχρονα, σ' αυτό το ναό, συνεισφέρω και την πνευματικότητα της ορθοδοξίας, τις προσωπικές μου εμπειρίες των Μυστηρίων, που είχα κάνει ήδη από παιδί.

Αυτή η οικουμενική θέση είναι για μένα πολύ σημαντική. Είμαι ένας πολύ πιστός άνθρωπος και δεν κάνω διακρίσεις ανάμεσα στα θρησκευόμενα. Ο Χριστός δεν είναι διαιρετός, ο Θεός δεν είναι διαιρετός.

Για να ενισχύσω αυτή την οικουμενική διάσταση χρησιμοποίησα κατά τη θεμελίωση πανάρχαιες τελετουργίες για την ιεροποίηση των χτισμάτων. Σαν σύμβολα της ανεξίθρησκείας και της οικουμενικότητας εντοιχίστηκαν στα θεμέλια τρία στοιχεία στα οποία προβάλλεται όλη η δύναμη της χριστιανικής πίστης, ένα κομμάτι από τον Άγιο Στέφανο της Βιέννης, απ' την προσωπική συλλογή μου που διατηρούσα απ' τα φοιτητικά μου χρόνια στη Βιέννη, μια αυθεντική πέτρα από τα Ιεροσόλυμα που προέρχεται από το αυστριακό Άσυλο της Αγίας Οικογένειας, στα Ιεροσόλυμα και μεταφέρθηκε από το Υπουργείο Εξωτερικών στο διπλωματικό σάκο κι ένα γυάλινο πρόσφορο, ένα δώρο από τον οικουμενικό πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαίο.

Ιδιαίτερα σημαντικό για μένα ήταν να σχεδιάσω έτσι την εκκλησία ώστε αυτή να αρέσει στα παιδιά και να τα προσκαλεί να την επισκεφθούν, να την κάνουν δική τους. Δοκίμασα να εισάγω στο κτίσιμο το παιδικό στοιχείο, το απλό, το σύνθετο, το γεμάτο μυστικά. Είναι φυσικό οι αρχιτέκτονες να θέλουν σ' ένα οικοδόμημα να δείξουν τη δύναμή τους. Τέτοια οικοδομήματα δεν αφήνουν κανένα ζωτικό χώρο για παιχνίδι. Προσπάθησα να δείξω την «αδυναμία» μου, με την έννοια της «μη δύναμης», για να είμαι ταπεινός, για να είμαι ένα παιδί.

Στη στροφή προς τα παιδιά βλέπω επίσης μία σύνδεση ανάμεσα σε όλες τις χριστιανικές εκκλησίες. Θα μπορούσε να είναι ένα κοινό ζήτημα, να βρεθούν μορφές και λύσεις για το σύνολο της κοινωνίας. Η ωραιότερη αρχιτεκτονική δε σημαίνει τίποτε, αν δεν προσέχει τη ζωή και δε φροντίζει ώστε ένα παιδί να μεγαλώνει σε ένα προσεγμένο περιβάλλον. Τους χώρους που προορίζονται για τα παιδιά δεν πρέπει σε τελευταία ανάλυση να τους αντιμετωπίζουμε διανοητικά. Έτσι σχεδίασα τον πύργο, όπου βρήκε τη θέση της η παιδική εκκλησία, σαν κάλυκα από λουλούδι, για να χρησιμοποιήσω μια οργανική μορφή από το βασίλειο της φύσης.

Κι οι ενήλικες είναι παιδιά του Θεού και γι' αυτούς είναι εξ ίσου σημαντικό το ότι οι χώροι είναι ευχάριστοι και αναπαυτικοί. Στη σημερινή εποχή ζούμε γενικά σε μια πολύ τεταμένη κατάσταση. Για να συναντήσουμε το Θεό έχουμε ανάγκη από ησυχία και ηρεμία. Γι' αυτό στη διαμόρφωση των χώρων κράτησα τη λιτή πνευματικότητα απλούστερων ναών, όπως είναι οι μικρές εκκλησίες στα χωριά των ελληνικών νησιών, που συχνά με λιγοστά μέσα μας φέρνουν πιο κοντά στο μεγαλείο του Θεού. Οι μελέτες μου στις σπηλαιώδεις εκκλησίες της Σαντορίνης με οδήγησαν σε παραστάσεις χώρων, που είναι γεμάτοι μεταφυσικό μυστήριο. Επίσης στο συνολικό σχεδιασμό επιζητούσα πάντα την ιδέα του ατέλειωτου, για την οποία χρωστώ ευγνωμοσύνη στον πνευματικό μου δάσκαλο Frederick Kiesler. Οι χώροι μου είναι δίχως τέλος, ανοιχτοί στην κίνηση της ζωής κι ανοιχτοί σε μια νέα δραματουργία της λειτουργίας.

Η εκκλησία αυτή είναι λιτή και ταυτόχρονα πολύπλοκη. Δεν κρύβει το μήνυμά της, το μήνυμά της ταπεινοφροσύνης κι αυτό την αναδεικνύει σ' ένα ξεχωριστό οικοδόμημα. Αυτή η εκκλησία είναι όραμα του μέλλοντος, όπου ο λόγος έχει πάρει μορφή. Ο λόγος παραμένει το πιο ισχυρό περιεχόμενο της πίστης: «Εν αρχή ην ο λόγος και ο λόγος ην του Θεού και ο λόγος ην ο Θεός» (Κατά Ιωάννην Ευαγγέλιο, κεφ. 1).

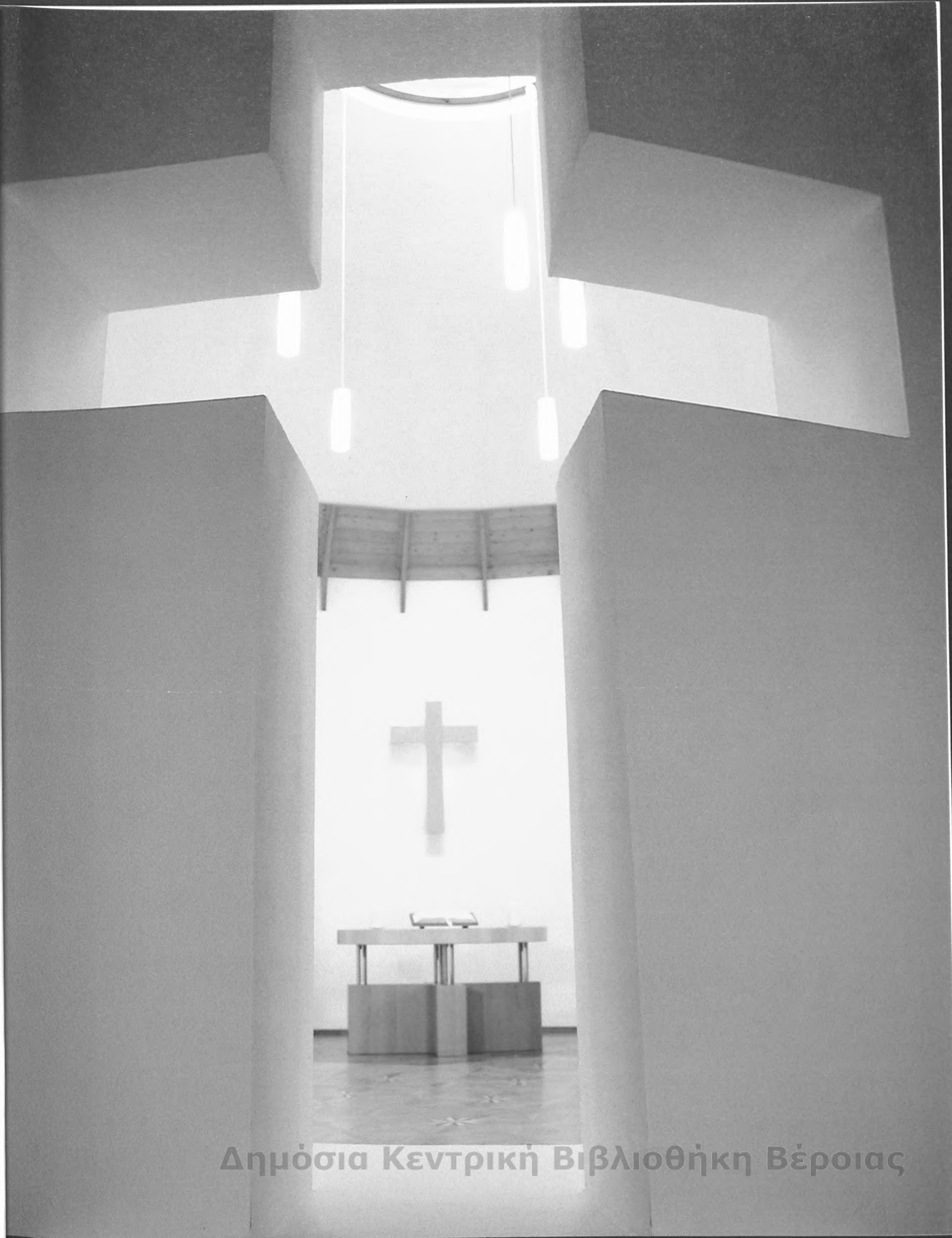
Ο λόγος χρειάζεται εικόνες. Κι ιδιαίτερα στην εποχή μας, που ο άνθρωπος δεν μπορεί να ζήσει πια χωρίς εικόνες, βλέπω σ' αυτή την «εικόνα γενόμενη πίστη» μια ενδιαφέρουσα μελλοντική ιδέα, με σκοπό να κινητοποιήσουμε το χριστιανισμό και να βιώσουμε πιο συνειδητά την πίστη μας.

Η διαμόρφωση της εκκλησίας είναι απλή και ελκυστική. Σαν αγκαλιά, η πρόσοψη της εισόδου, ανοίγεται απέναντι στον επισκέπτη. Είναι πρόθυμη να υποδεχθεί κι απευθύνεται στις καρδιές των ανθρώπων. Το εσωτερικό της εκκλησίας είναι γεμάτο μυσταγωγία.

Prof. Mag. Arch. ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΒΑΡΛΑΜΗΣ

ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Πιστεύω εις ένα Θεόν Πατέρα, παντοκράτορα, ποιητήν ουρανού και γής, ορατών τε πάντων και αοράτων.

Και εις έναν Κύριον Ιησούν Χριστόν τον Υιόν του Θεού τον μονογενή, τον εκ του Πατρός γεννηθέντα προ πάντων των αιώνων. Φως εκ φωτός, Θεόν αληθινόν, εκ Θεού αληθινού γεννηθέντα, ου ποιηθέντα, ομοούσιον τω Πατρί, δι' ου τα πάντα εγένετο. Τον δι' ημάς τους ανθρώπους και διά την ημετέραν σωτηρίαν κατελθόντα εκ των ουρανών και σαρκωθέντα εκ Πνεύματος Αγίου και Μαρίας της Παρθένου, και ενανθρωπήσαντα. Σταυρωθέντα τε υπέρ ημών επί Ποντίου Πιλάτου και παθόντα και ταφέντα. Και αναστάντα τη τρίτη ημέρα κατά τας Γραφάς. Και ανελθόντα εις τους ουρανούς και καθεζόμενον εκ δεξιών του Πατρός. Και πάλιν ερχόμενον μετά δόξης κρίναι ζώντας και νεκρούς, ου της βασιλείας ουκ έσται τέλος.

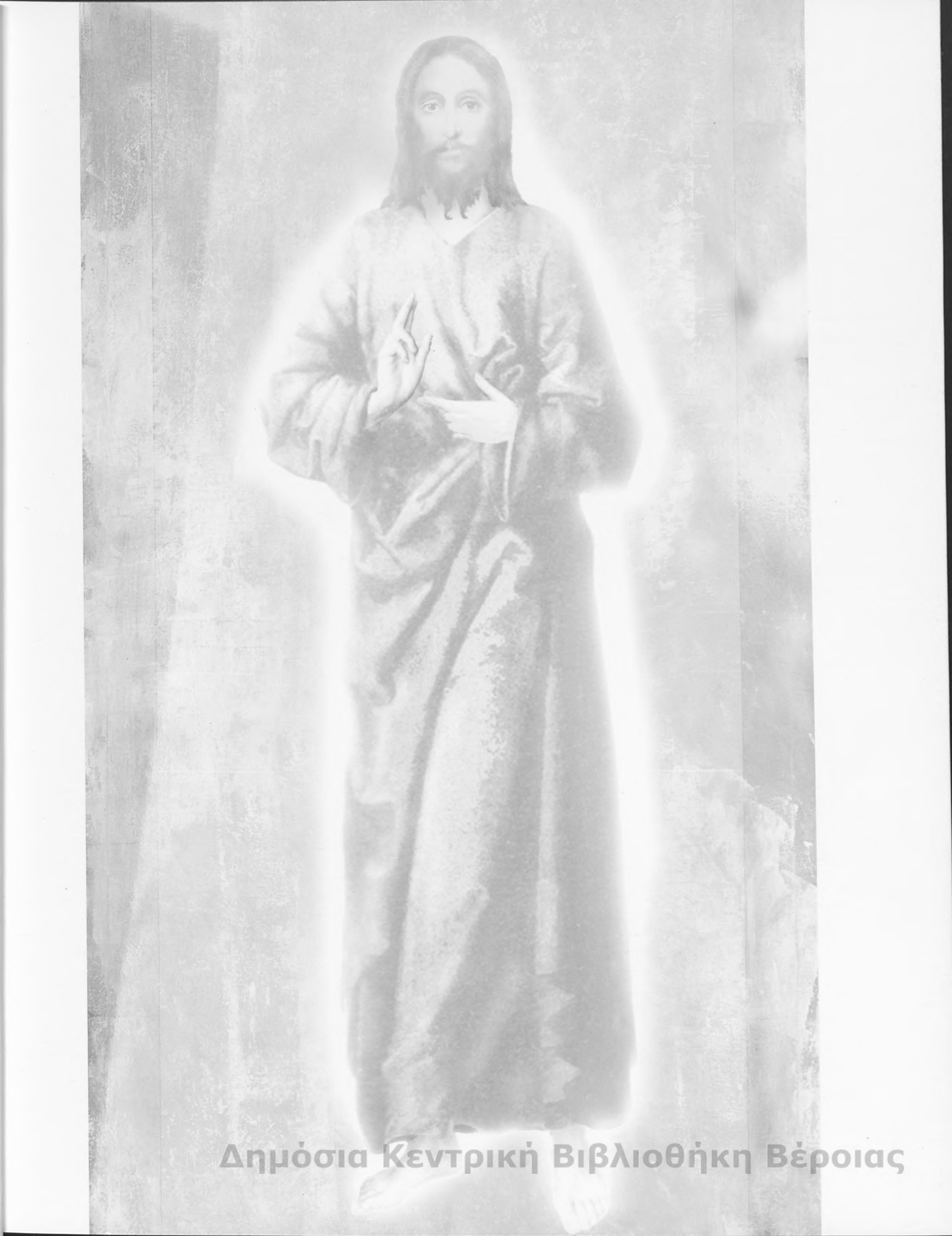
Και εις το Πνεύμα το Άγιον, το Κύριον, το ζωοποιόν, το εκ του Πατρός εκπορευόμενον, το συν Πατρί και Υιώ συμπροσκυνούμενον και συνδοξαζόμενον, το λαλήσαν διά των Προφητών.

Εις μίαν Αγίαν Καθολικήν και Αποστολικήν Εκκλησίαν,

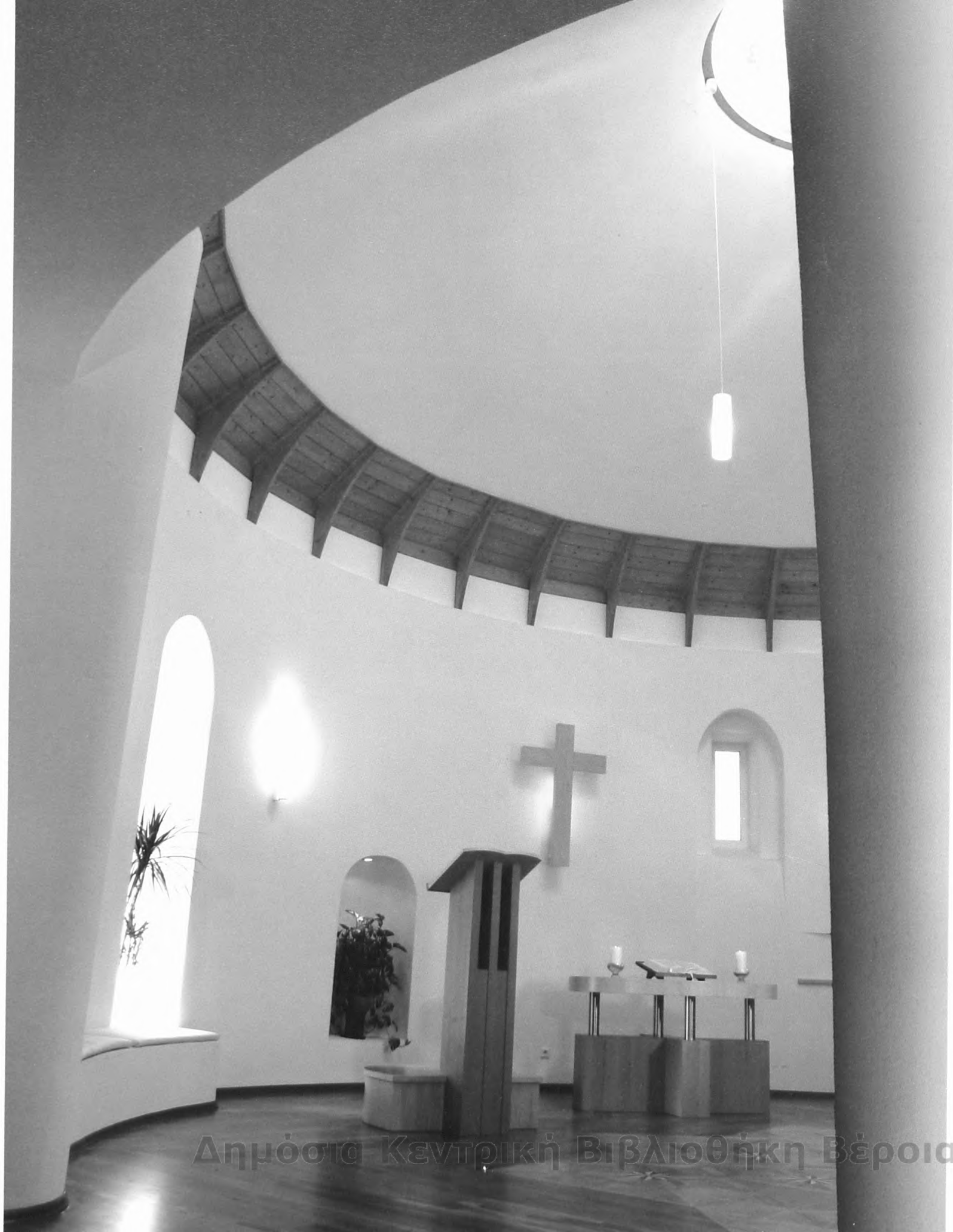
Ομολογώ εν βάπτισμα εις άφεσιν αμαρτιών,

Προσδοκώ ανάστασιν νεκρών και ζωήν του μέλλοντος αιώνος. Αμήν.

Η ΟΜΟΛΟΓΙΑ ΠΙΣΤΕΩΣ
της Ελληνικής Ευαγγελικής Εκκλησίας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

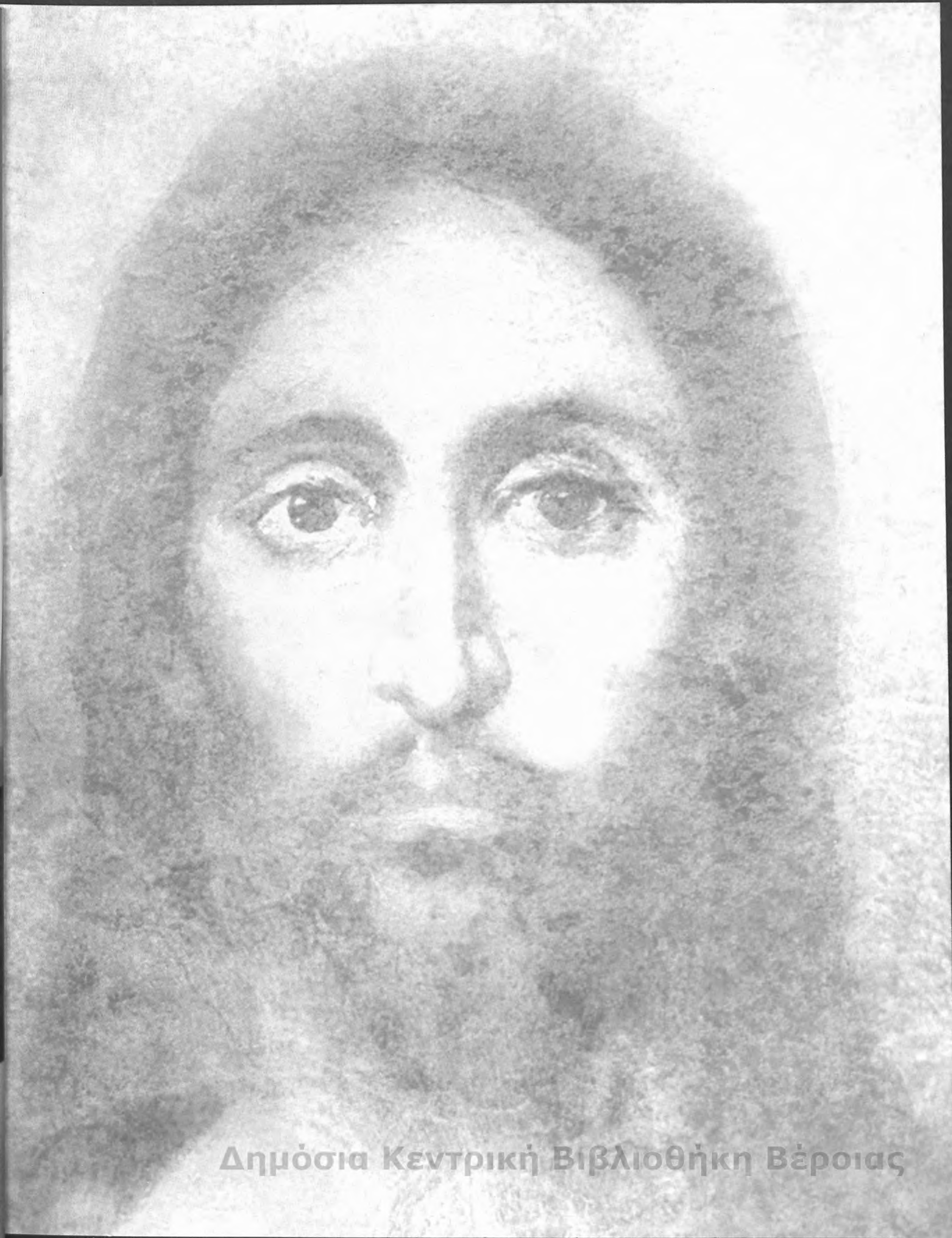
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

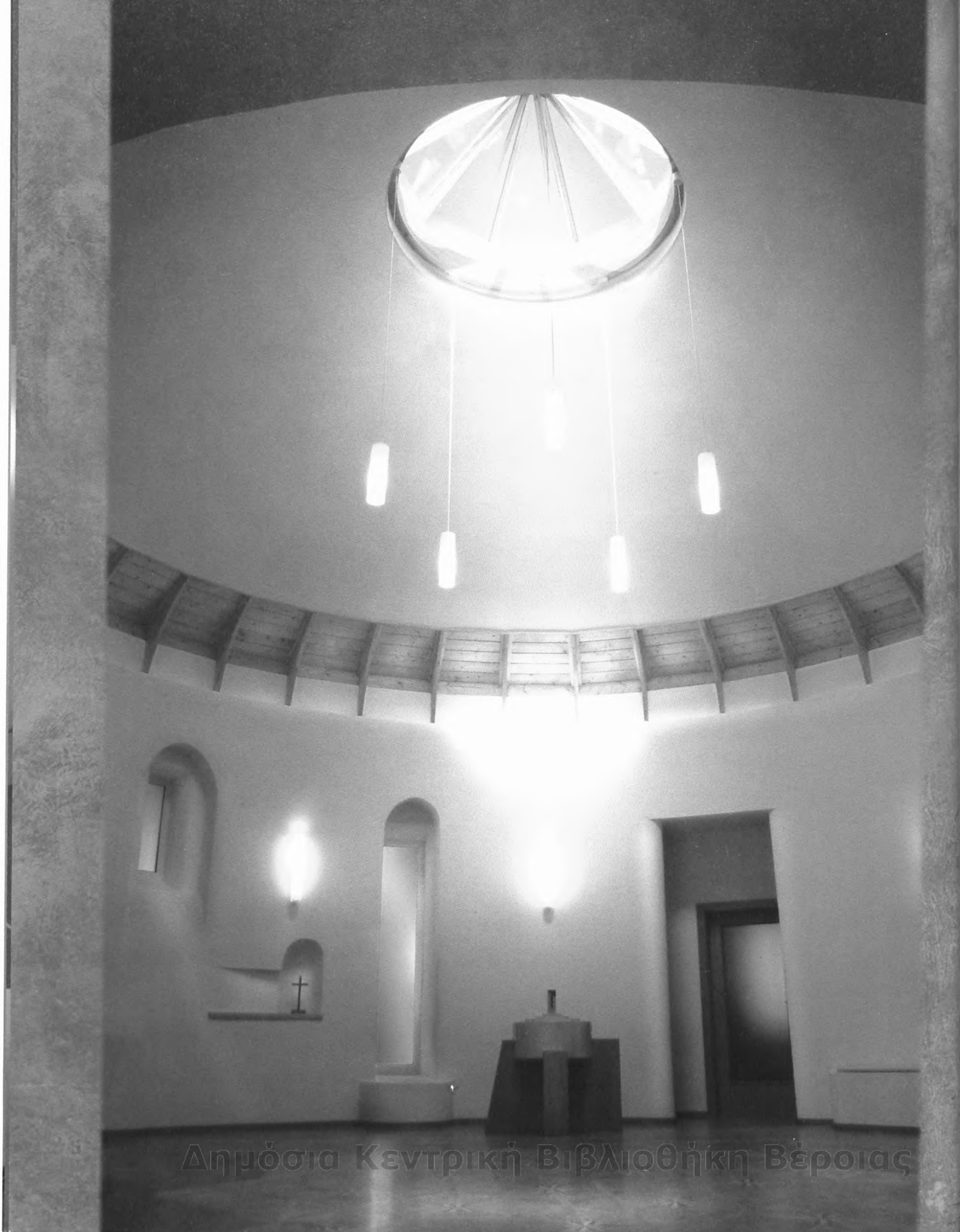
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

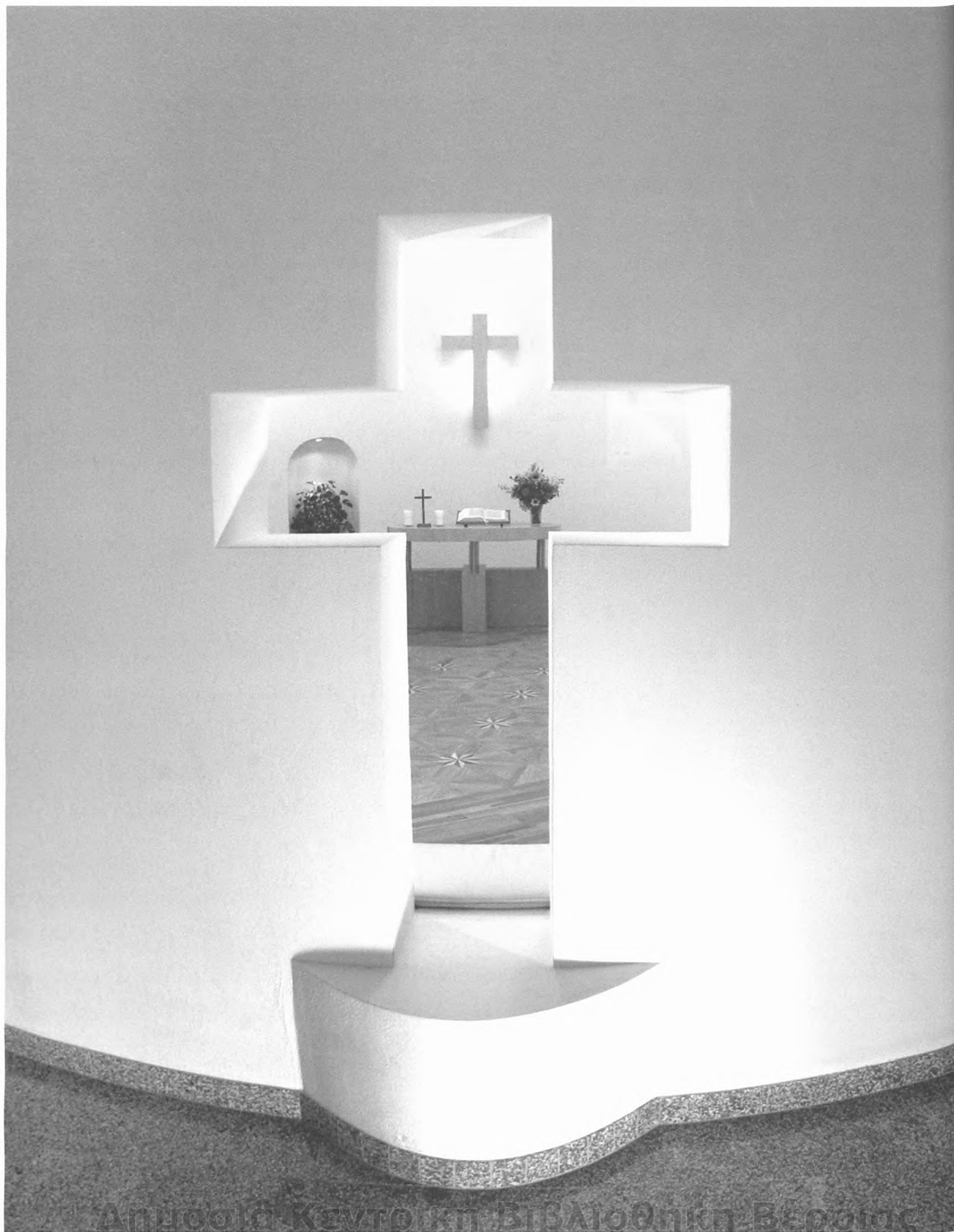
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

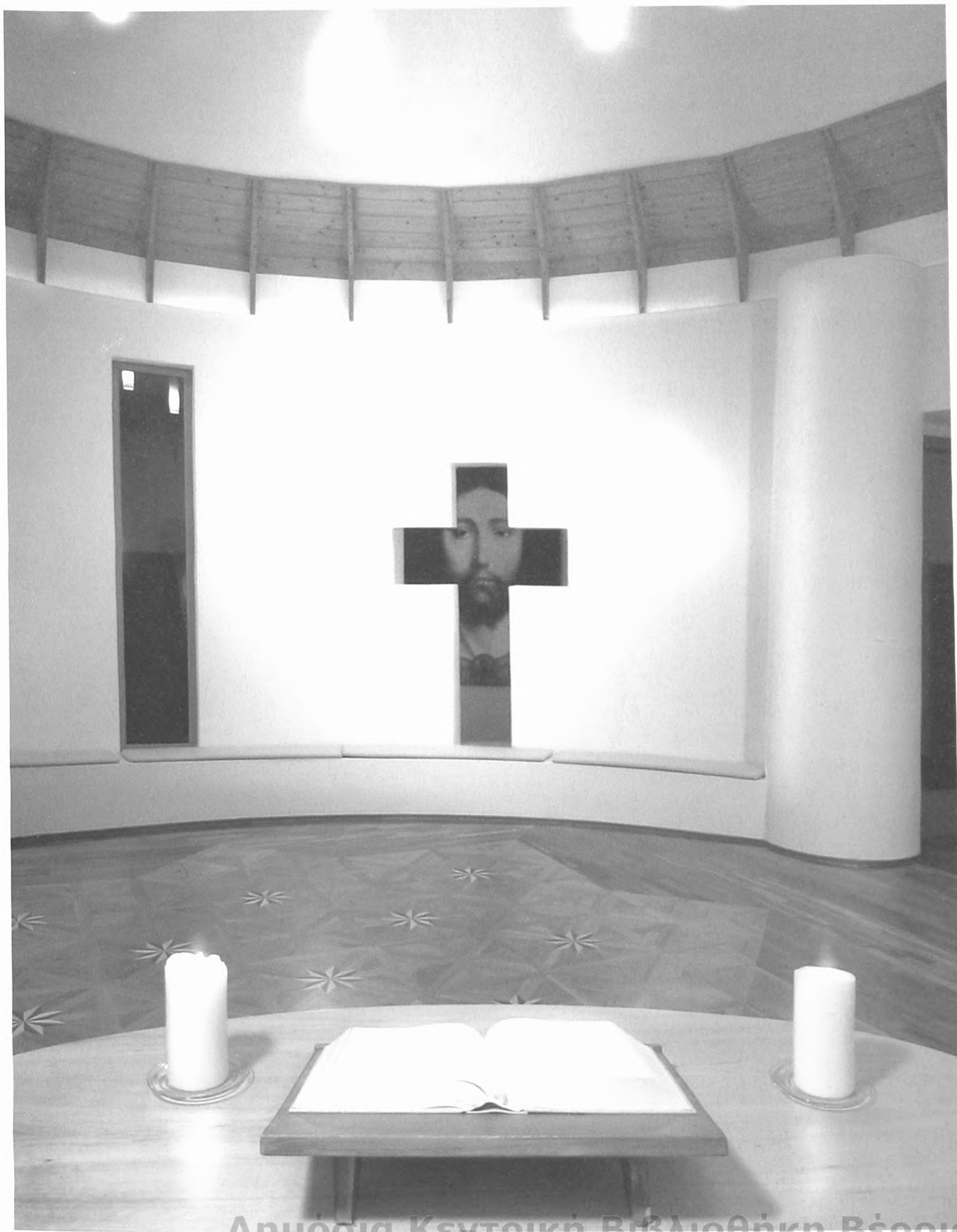
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βερόιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

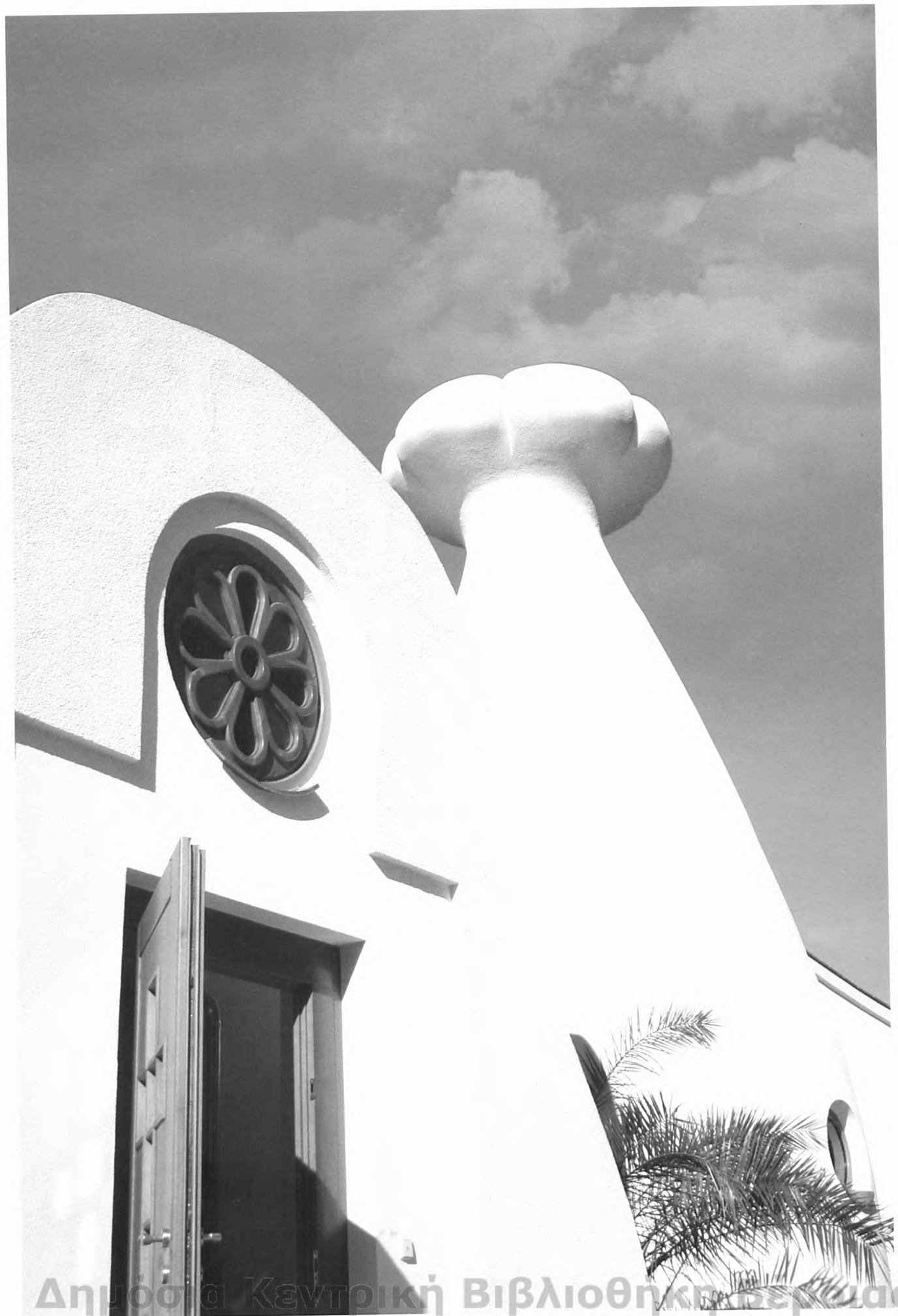
Ανυπόσκη Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

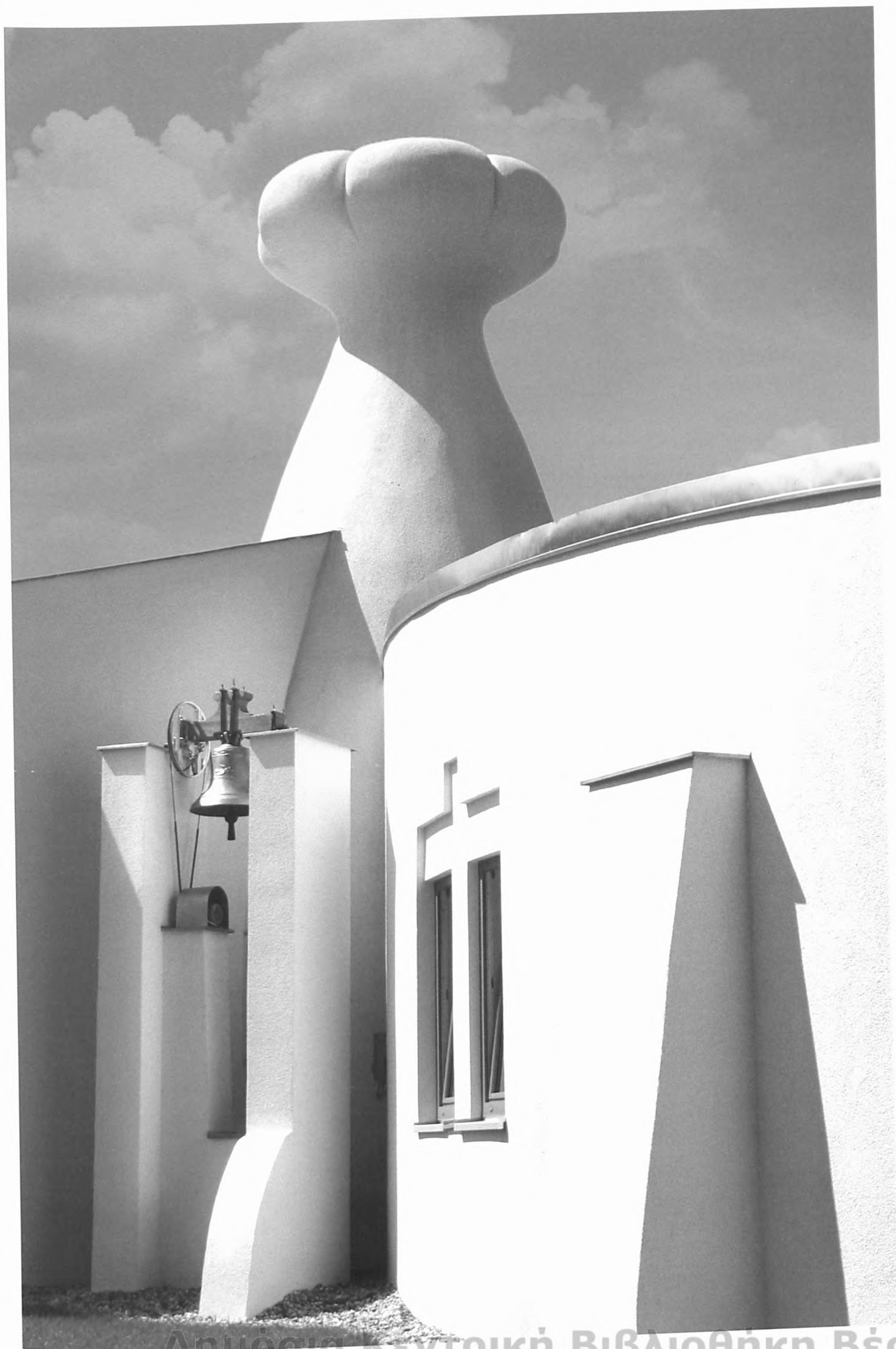
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Αθήνας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

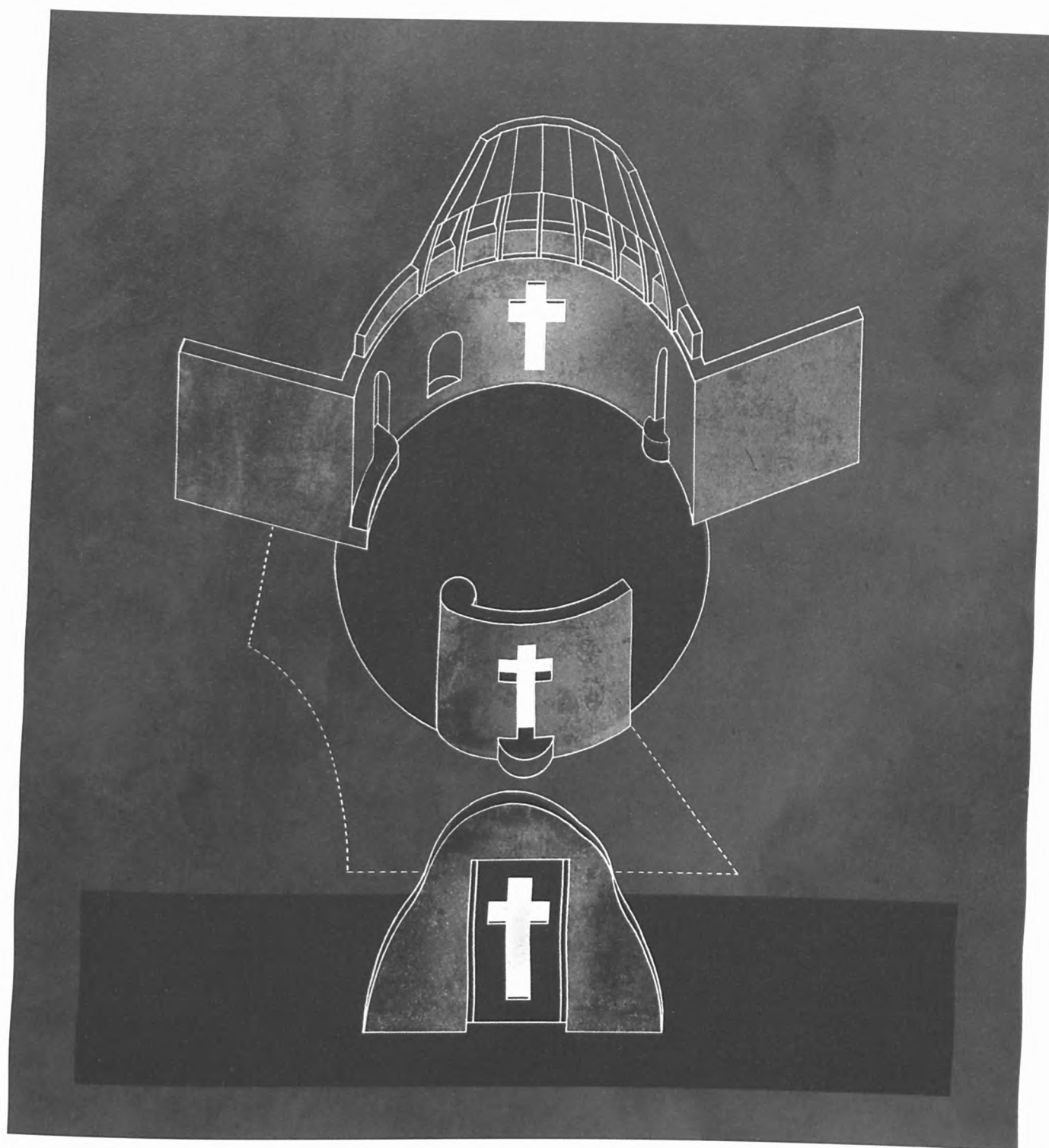

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Πνευματικότητα και Χώρος

Η ιδέα της διαμόρφωσης σκοπεύει να δημιουργήσει χώρους που προάγουν την κοινότητα και υποστηρίζουν τη σύνδεση με το Θεό. Οι χώροι είναι ανοιχτοί, ρέουν ο ένας στον άλλο κι είναι γεμάτοι με πνεύμα και πνευματικότητα. Όλα τα επι μέρους στοιχεία αναπτύχθηκαν σε αρμονία με τη συνολική σύλληψη του χώρου, σαν σημεία και σύμβολα της ελπίδας.

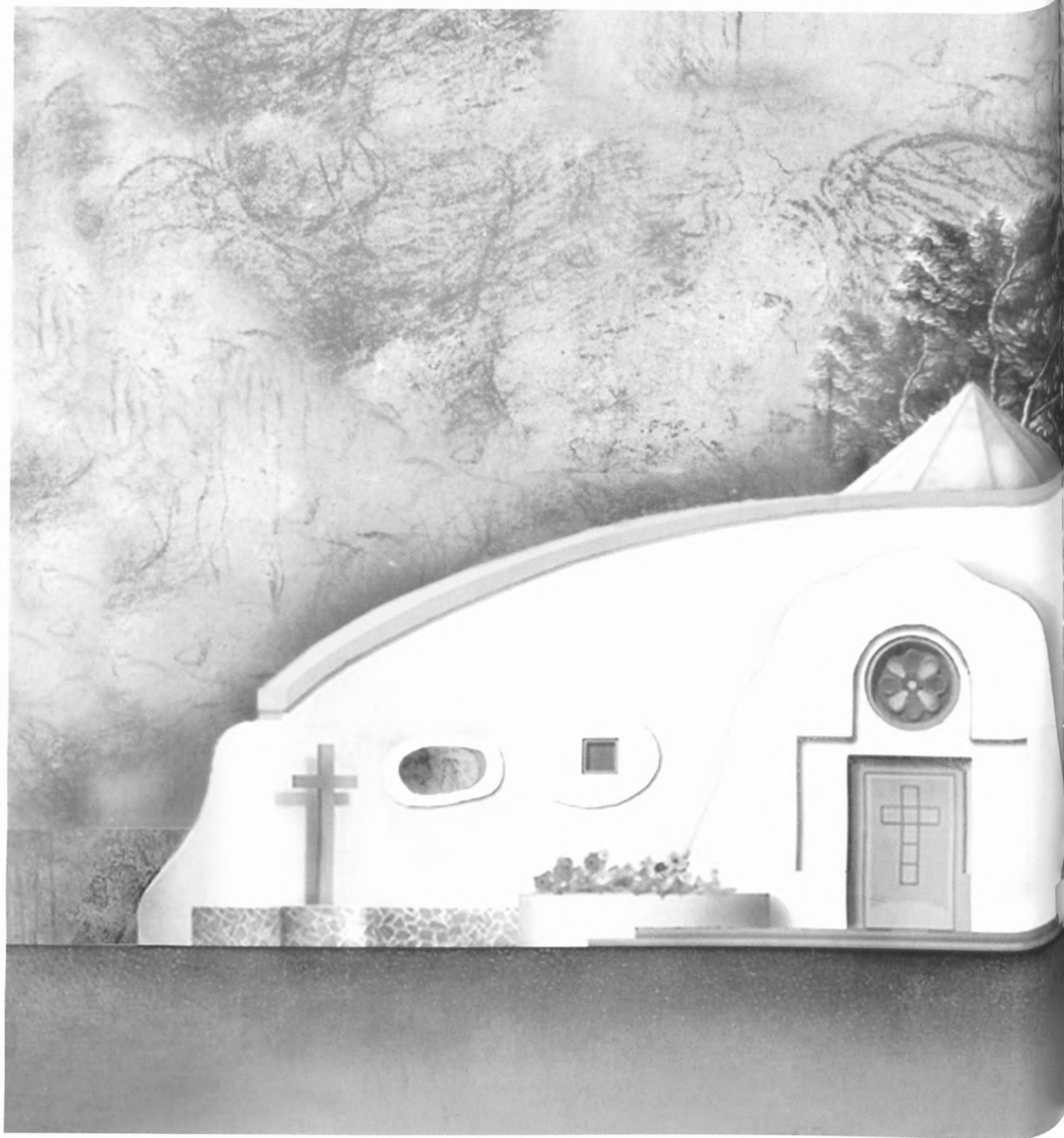
Τα σταυρόσχημα ανοίγματα – στις πόρτες εισόδου και στον τοίχο ανάμεσα στον προθάλαμο και τον κεντρικό χώρο – συνοδεύουν τον επισκέπτη από την εξωτερική περιοχή στο εσωτερικό και κατευθύνουν τη ματιά και τη σκέψη του στην Ανάσταση.

Αξονομετρικό σχήμα του χώρου

Τα διαδοχικά σταυρόμορφα διαμπερή
ανοίγματα και τα κενά από την είσοδο ως
τον κυρίως σταυρό στον κεντρικό χώρο.

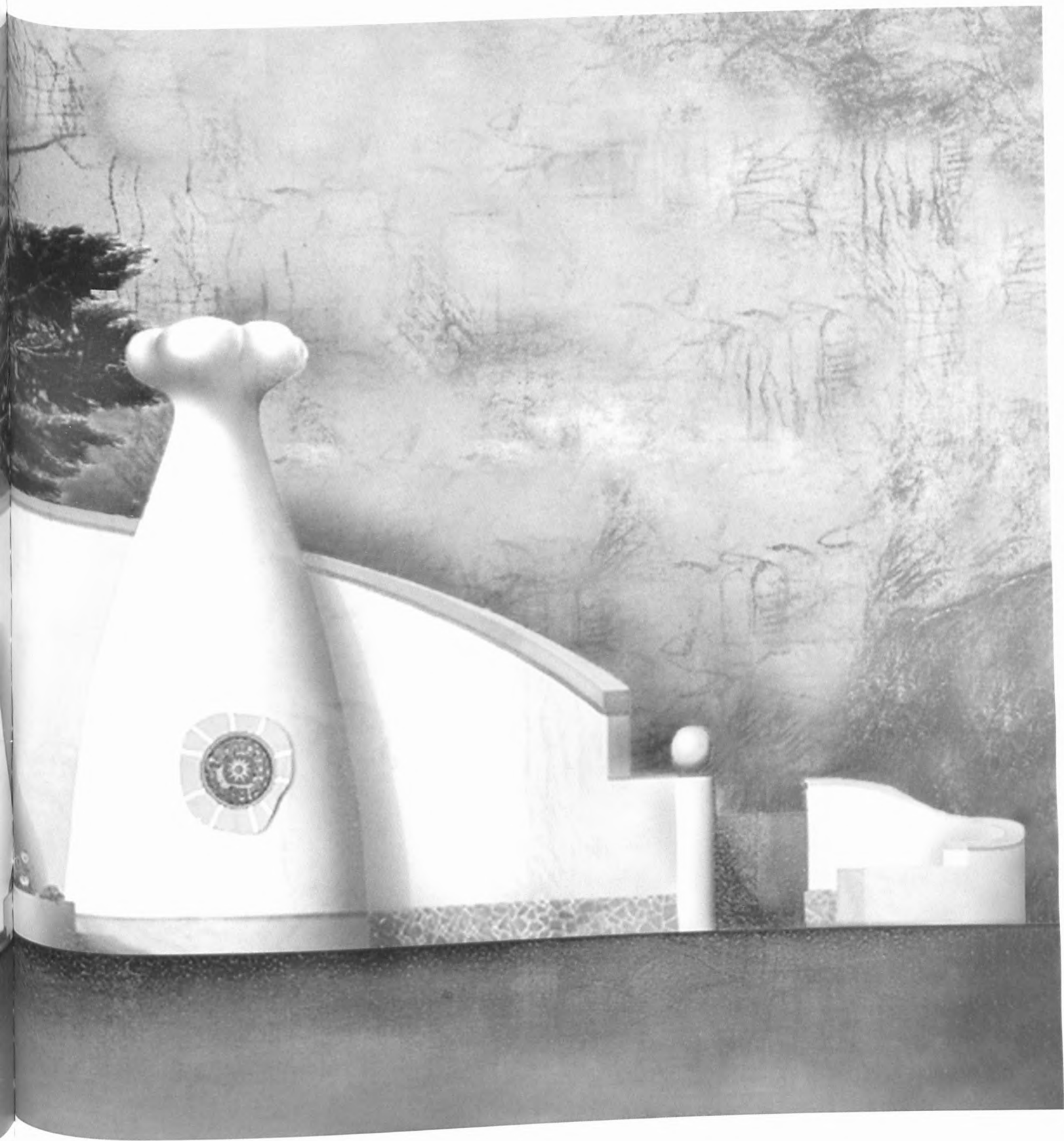
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Σχέδιο κύριας πρόσοψης

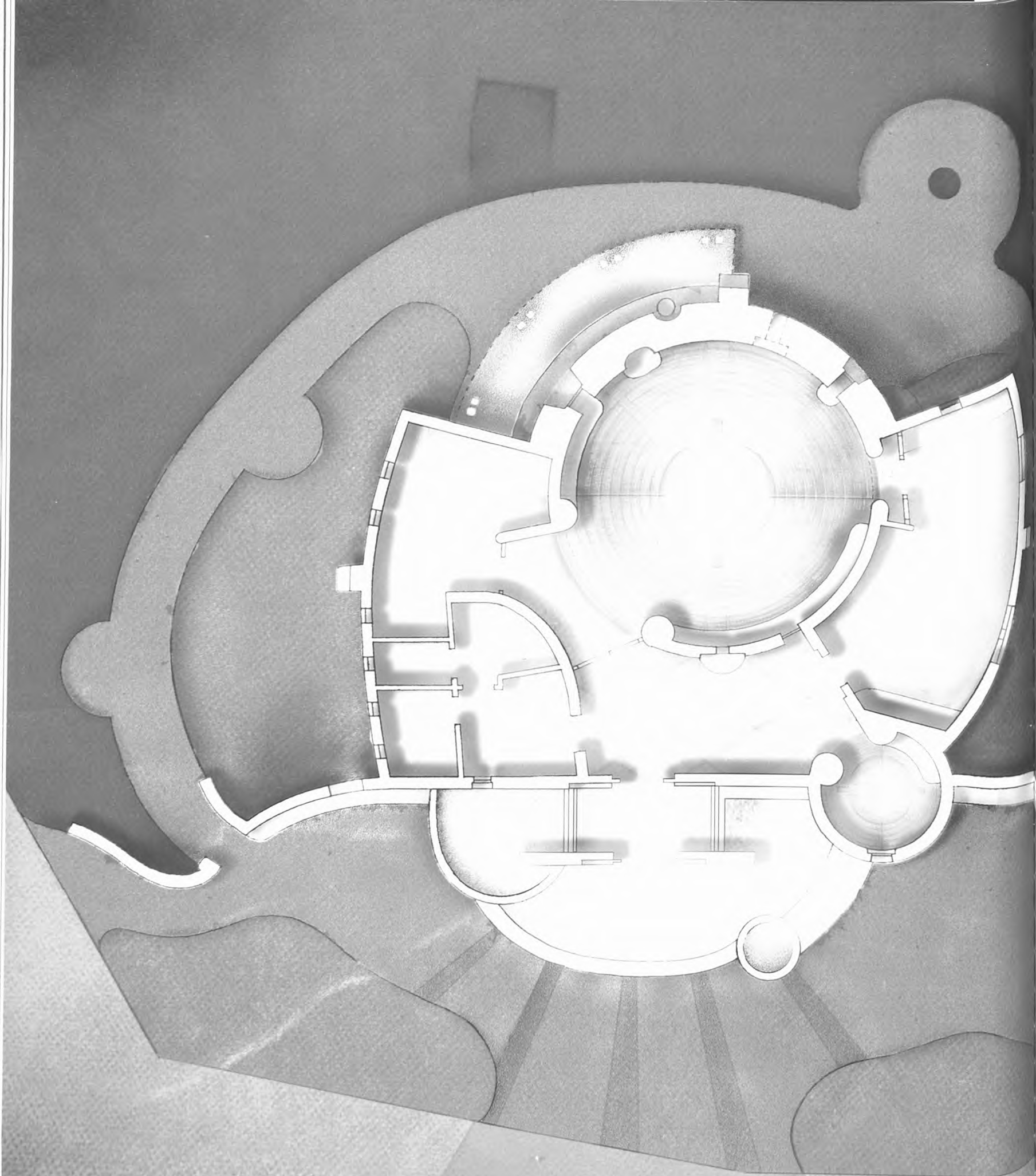
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ήδη το γραφιστικό σχέδιο μεταφέρει τη συμπαθή
ακτινοβολία του οικοδομήματος.

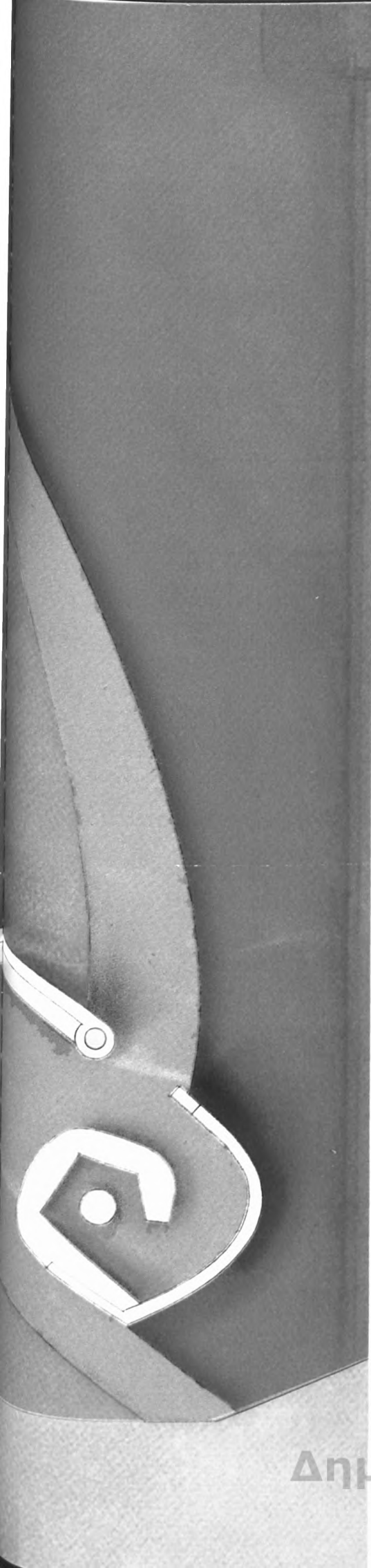

Η εκκλησία δημιουργεί μια ελκυστική και χαρού-
μενη προδιάθεση. Σαν μια αγκαλιά η πρόσοψη της
εισόδου ανοίγεται απέναντι στον επισκέπτη.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

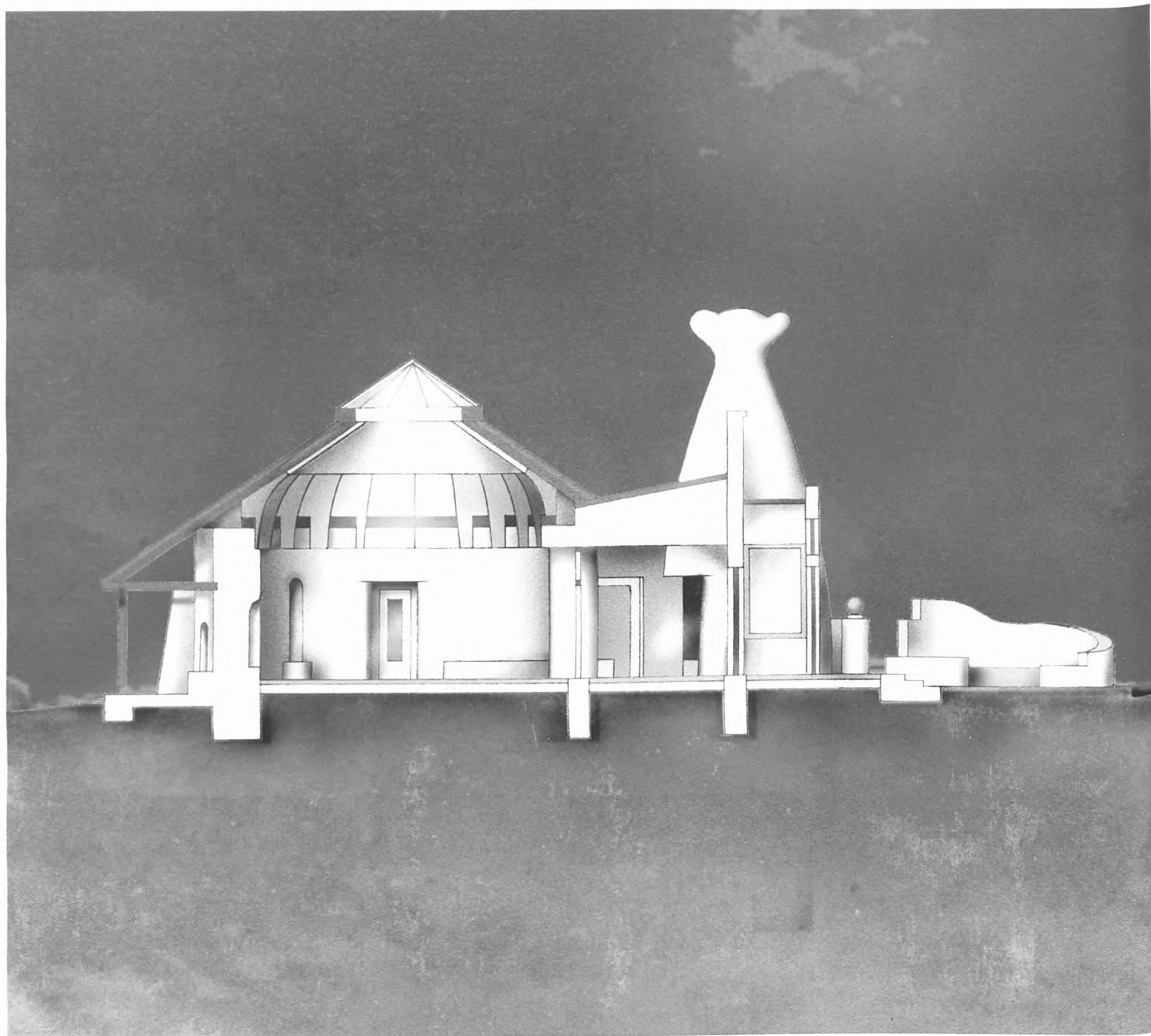
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Κάτοψη και χωροταξικό σχέδιο

Ο προθάλαμος, με το ακτινοειδώς τοποθετημένο λιθόστρωτο από πλάκες γρανίτη, περιβάλλεται από τον τοίχο της πρόσοψης της εισόδου, που στο τέλος του καμπυλώνει προς τα εμπρός. Αυτός καλύπτει τον προθάλαμο και προστατεύει το χώρο του ναού που βρίσκεται πίσω του.

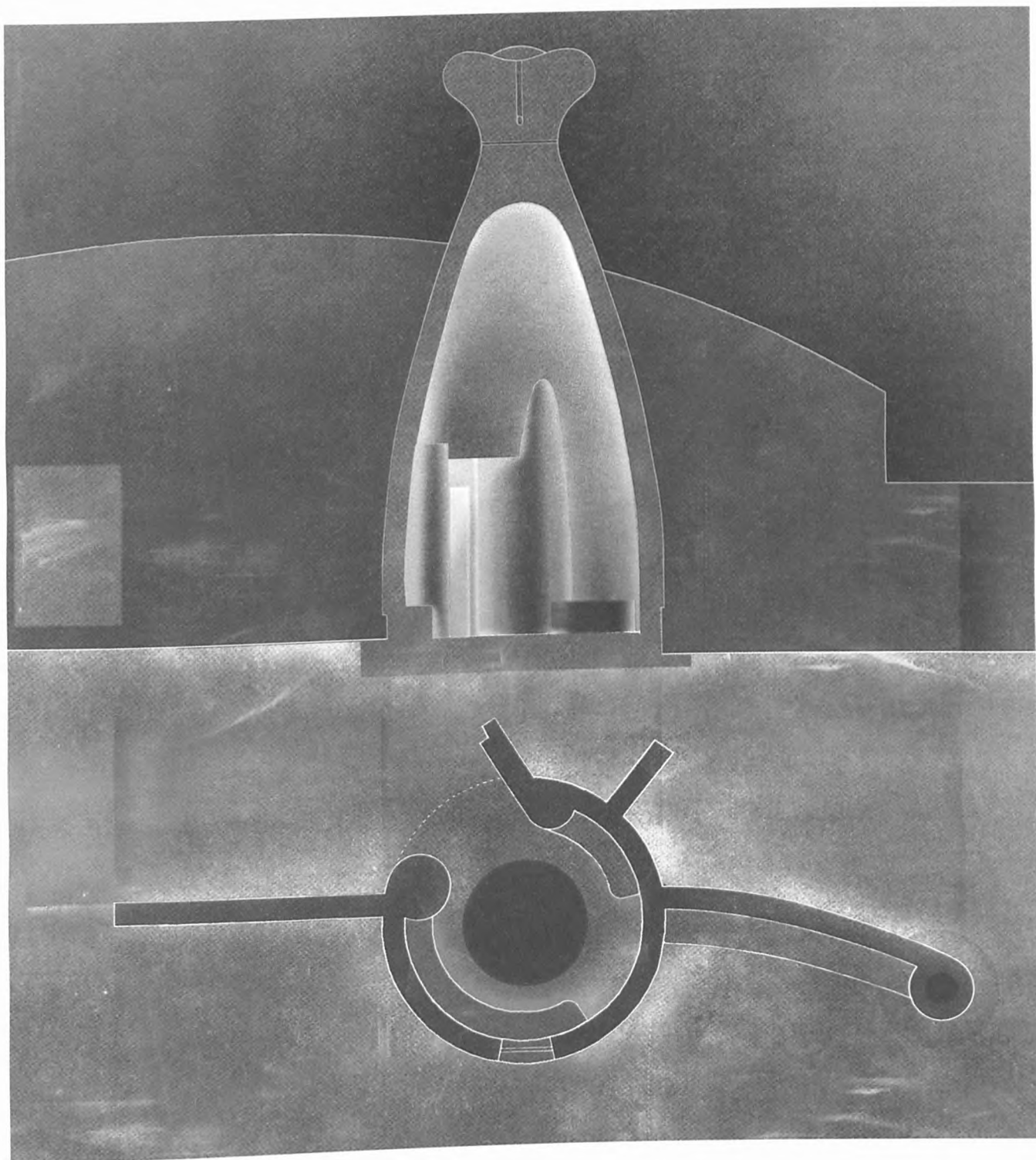
Ο κυκλικός κεντρικός χώρος αποτελεί ένα σύμβολο για την κοινότητα. Οι χοντροί τοίχοι που τον περιβάλουν ενισχύουν την εντύπωση της καμπύλωσης.

Τομή

Δια μέσου του κεντρικού χώρου, του προθάλαμου και της εισόδου. Με σαφήνεια μπορούν να αναγνωριστούν οι χοντροί τοίχοι και τα αντερείσματα που περιβάλλουν τον κεντρικό χώρο κι ο φωτεινός θόλος που ανοίγει τον κεντρικό χώρο προς τα επάνω ως τον ουρανό.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Τομή

Στον καλυκόμορφο πύργο.

Στο εσωτερικό του μυσταγωγικού χώρου της παιδικής εκκλησίας.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Για την πόλη Waidhofen της Αυστρίας η καινούργια εκκλησία του Χαρμόσυνου Μηνύματος αποτελεί ένα ξεχωριστό θέλγητρο, γιατί, με την υπέροχη διαμόρφωσή της, η μικρή πόλη του Waldviertel διαθέτει έναν απ' τους ωραιότερους ναούς της Ευρώπης.

Το παλιό Δημαρχείο του Waidhofen με το όμορφο κλιμακωτό αέτωμα που χρησιμοποιήθηκε κατά τον 16ο αιώνα σαν Λουθηρανική εκκλησία.

ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ

Γύρω στο 1580 η πόλη Waidhofen της Κάτω Αυστρίας εξόρισε τους ευαγγελικούς. Κατά την αντιμεταρρύθμιση οι περισσότεροι άνθρωποι έπρεπε ή να φύγουν στο εξωτερικό, στην Φρανκονία, ή να ξαναγίνουν καθολικοί. Μετά το *Δικαίωμα της Ανεξιθρησκείας* (Toleranzpatent) στα 1871 από τον Ιωσήφ τον 2ο ξανάρχισε, σιγά σιγά, η ευαγγελική ζωή. Σήμερα η ευαγγελική κοινότητα στο Waidhofen επί του ποταμού Thaya αριθμεί 200 χριστιανούς.

Όσο σκέφτεται κανένας, ότι ζούμε σε μια εποχή, στην οποία σε άλλα μέρη κλείνονται, πωλούνται ή κατεδαφίζονται τα εκκλησιαστικά οικοδομήματα, τόσο περισσότερο φαντάζει σαν έκπληξη η ανέγερση μιας καινούργιας εκκλησίας για τη μικρή ευαγγελική κοινότητα στο Waidhofen, στο Waldviertel της Κάτω Αυστρίας, είναι κάτι σχεδόν απίστευτο.

Απ' αυτό ακριβώς το υπόβαθρο ο ναός του Χαρμόσυνου Μηνύματος που καθαγιάστηκε στις 30 Οκτωβρίου του 2004 στην οδό Lindenhof, του Waidhofen δεν αποτελεί μονάχα ένα σύμβολο της συμφιλίωσης αλλά κι ένα σύμβολο απέναντι στην τάση της εποχής, που τεκμηριώνει ένα ξεκίνημα για το μέλλον. Αυτός ο ναός δεν είναι μονάχα μια ευαγγελική εκκλησία. Αφιερώνεται στο σύνολο της χριστιανικής κοινότητας.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Η σκέψη για το κτίσμα προέκυψε το 1996, γιατί εξ αιτίας της διάβρωσης, η Lindenhof, όπου από το 1941 βρισκόταν ο λατρευτικός χώρος της ευαγγελικής κοινότητας, έπρεπε να κατεδαφιστεί. Η αναζήτηση για μια καινούργια ιδέα ξεκίνησε και εμφανίστηκε η επιθυμία για ένα ιδιόκτητο εκκλησιαστικό οικοδόμημα. Μάλιστα αυτό έπρεπε να είναι ένα ξεχωριστό κτίσμα. Η τότε και τώρα επίτροπος της ευαγγελικής κοινότητας Solveig Gschaidler απευθύνθηκε μαζί με την κοινότητα, στον διεθνούς αναγνώρισης αρχιτέκτονα, καλλιτέχνη και παιδαγωγό, Καθηγητή Μάκη Βαρλάμη, που κατοικούσε εδώ και πολλά χρόνια στο Waldviertel κι εργαζόταν στο Schrems. Ο Βαρλάμης υποσχέθηκε αυθόρμητα και προσφέρθηκε αμέσως να προσφέρει τιμής ένεκεν την εργασία του για το σχεδιασμό του έργου. «Ήταν για μένα αυτονόητο να συνεισφέρω βοηθώντας τη μικρή κοινότητα του Waldviertel κι ακόμη να συμβάλλω για να πραγματοποιηθεί αυτή η ωραία ιδέα».

ΟΙ ΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ

Ακολούθησαν πολλές φάσεις εξέλιξης και πολλές συζητήσεις με τους ευαγγελικούς χριστιανούς του Waldviertel, οι οποίες έλαβαν χώραν για ένα μεγάλο διάστημα. “Πρέπει κανείς επίσης να εργαστεί για να αποκτήσει την εμπιστοσύνη των ανθρώπων ώστε να εκφράσουν τα κοινά και να μπορέσει να τα απεικονίσει καλλιτεχνικά και τελικά να καταφέρει να φθάσει σε μια ιδέα στην οποία να συνυπάρχουν όλοι” αναφέρει ο Βαρλάμης και συνεχίζει: “Πιστεύω ότι ανακάλυψα μια χαρακτηριστική λύση για να απεικονίσω αυτό που υπερασπίζεται η ευαγγελική εκκλησία: Το χαρμόσυνο μήνυμα του Ευαγγελίου μεταφέρεται σε μια ελκυστική και ταυτόχρονα λιτή αρχιτεκτονική.”

Η ΑΠΟΦΑΣΗ

Ήδη από τις πρώτες μεγάλες παρουσιάσεις των σχεδίων στην αίθουσα συνεδριάσεων του Δημαρχείου του Waidhofen, τον Ιούνιο του 2001, τα μέλη της ευαγγελικής κοινότητας αυθόρμητα ενθουσιάστηκαν. Η λάμψη της μακέτας και μόνο έφτασε για να πείσει όλους ότι θα γινόταν μια λαϊκή εκκλησία όπου οι άνθρωποι θα εμψυχώνονταν να συνδεθούν με το Θεό μέσα από τη χάρη, την αγαλλίαση και την ταπεινότητα. Πραγματικά η αρχιτεκτονική μιας εκκλησίας είναι η πιο κατάλληλη για να ενθουσιάζει ανθρώπους σ’ όλη την υφήλιο», έλεγε ο Καθ. Βαρλάμης σε μια συνέντευξη. «Αυτές είναι επίσης σημαντικές προϋποθέσεις για έναν ήπιο πολιτιστικό τουρισμό. Πολλοί άνθρωποι ψάχνουν για τόπους της συνείδησης και της αυτοδιάγνωσης, για «ευτυχισμένους χώρους», που ήδη υπάρχουν, που ακτινοβολούν αρμονία κι επιτρέπουν την εμβάθυνση. Πραγματικά στο Waldviertel μπορεί να ανιχνεύσει κανείς αυτές τις αξίες.”

Η ευαγγελική κοινότητα ζήτησε από την ευαγγελική δράση Gustav-Adolf και πήρε την υπόσχεση ότι τα έσοδα, που απέφερε ο έρανος των παιδιών, ήδη από το 1997, θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την ανοικοδόμηση ενός ναού στο Waidhofen. Το οικοπέδο υπήρχε ήδη, όμως για την υλοποίηση έλειπαν ακόμη περισσότερα απ’ τα μισά. Και σ’ αυτή την κατάσταση ο Καθηγ. Βαρλάμης προθυμοποιήθηκε αμέσως να φροντίσει για τη χρηματοδότηση και την πραγματοποίηση. Κατάφερε να ενθουσιάσει επίσης και τους συνεργάτες του για το σχέδιο και να εξασφαλίσει την αφιλοκερδή συνεργασία τους. “Είναι σημαντικό να μην τα αντιμετωπίζουμε όλα σήμερα με κόστος και κέρδος, αλλά να εισφέρουμε για μια ουσιαστική υπόθεση. Μια τέτοια ουσιαστική υπόθεση είναι ο Θεός, που δυστυχώς απουσιάζει απ’ τη σημερινή κοινωνική συζήτηση” τονίζει ο Βαρλάμης.

“Εκείνο που σας ζητώ δεν είναι κανένα βραβείο, αλλά ένας διάλογος, ώστε από κοινού να πραγματοποιήσουμε ένα παίγμα”, είπε ο Βαρλάμης στην πρώτη συνάντησή με την ευαγγελική κοινότητα του Waidhofen και του Gmünd.

Από την επίσκεψη στον κυβερνήτη – Ο καθ. Βαρλάμης, ο προκαθήμενος Mag. Paul Weiland, ο Dr. Gunter Stumpelmayr, και ο κυβερνήτης Dr. Erwin Pröll

Παρουσίαση στο κανάλι ORF της Κ. Αυστρίας στο St. Pölten

Ο καθ. Βαρλάμης, ο προκαθήμενος Mag. Paul Weiland και ο Mag. Manfred Sauer προκαθήμενος της Καρίνθιας στο Klagenfurt.

Παρουσίαση στην γκαλερί του ιδρυματος de la Tour στο Klagenfurt.

Ζωγραφική δράση στην κεντρική πλατεία του Waidhofen.

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΟΝ ΤΟΠΙΚΟ ΚΥΒΕΡΝΗΤΗ

Η πρώτη παρουσίαση του σχεδίου μας οδήγησε στον κυβερνήτη της Κάτω Αυστρίας Dr. Erwin Pröll, ο οποίος έμεινε κάτι περισσότερο από ενθουσιασμένος με την ιδέα και το σχεδιασμό του ναού. Ιδιαίτερα τον ενθουσίασε η παιδική εκκλησία στον καλυκόμορφο πύργο. Αυθόρμητα δήλωσε την οικονομική υποστήριξη της Κάτω Αυστρίας σε: "Μια αληθινά ωραία αρχιτεκτονική, ένα υπέροχο σχέδιο για το Waidhofen, για το Waldviertel, για την Κάτω Αυστρία. Μια χαρούμενη εκκλησία. Θέλω να συμβάλλω αμέσως με τη μεγαλύτερη ευχαρίστηση."

Επίσης η ομοσπονδιακή υπουργός Gehrger και η διεύθυνση Πολιτισμού του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Παιδείας, Επιστήμης και Πολιτισμού αποφάσισαν να ενισχύσουν το σχέδιο, με ιδιαίτερη έμφαση στην οικουμενική ιδέα και κατεύθυνση της εκκλησίας-κοινοτικού κέντρου. Σύντομα προσχώρησε σ' αυτό και η τράπεζα "Sparkasse von 1942" του Waldviertel και προθυμοποιήθηκε να το υποστηρίξει μ' ένα αξιόλογο ποσό.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Προκειμένου να κάνει την ασυνήθιστη ιδέα του σχεδίου όσο το δυνατόν προσιτή σε πολλούς ανθρώπους, ο Καθ. Βαρλάμης οργάνωσε από κοινού με τους συνεργάτες του μια έκθεση με τη μακέτα της εκκλησίας, πίνακες και γραφιστικά έργα. Σε συνεργασία με αξιόλογους καλλιτέχνες από την Κάτω Αυστρία – Arnulf Neuwirth, Linde Faber, Maria Hofstätter-Steiner και Heide Βαρλάμη – εξέδωσε ένα ωραίο φάκελο με πέντε μεταξοτυπίες σε περιορισμένη έκδοση και τα έσοδα απ' την πώληση τους διατέθηκαν αποκλειστικά για την οικοδόμηση της εκκλησίας.

Η ιδέα κι η διαμόρφωση της εκκλησίας ενθουσίασε τους ανθρώπους παντού όπου παρουσιάστηκε. Η έκθεση ταξίδεψε από το Waidhofen στο St. Pölten, μέσω Schrems και Gmünd κι από τη Βιέννη ως το Klagenfurt. "Ζηλεύω το Waidhofen και την Κ. Αυστρία γι' αυτή τη θαυμάσια εκκλησία", είπε ο Mag. Manfred Sauer προκαθήμενος της Καρίνθιας, κατά το άνοιγμα της έκθεσης στην «Galerie De La Tour» στο Klagenfurt. Το κανάλι ORF της Κ. Αυστρίας παρουσίασε την εκκλησία μέσα από την τηλεόραση σε μακρινά μέρη. Οι εφημερίδες δημοσίευαν την εξέλιξη και τη δημιουργία με μεγάλο ενδιαφέρον και συμμετοχή.

Ακολούθησαν αναρίθμητες συζητήσεις με χορηγούς, ιδρύματα, επιχειρήσεις και ιδιώτες στην Αυστρία, τη Γερμανία και την Ελβετία, που πρόσφεραν την υποστήριξη τους από ενθουσιασμό για το ωραίο και οικουμενικό σχέδιο. Πολλοί προθυμοποιήθηκαν αμέσως να συμβάλλουν με οικονομικές εισφορές, με υλικά και με προσφορά εργασίας. Μερικοί, ιδιαίτερα γενναιόδωροι, όπως η τουβλοποιία Wienerberger και η επιχείρηση Dr. Ruddy GmbH, που προσέφερε τις εσωτερικές πόρτες και το θαυμάσιο παρκέ δάπεδο, προκάλεσαν ξεχωριστή χαρά. Ακόμη η ευαγγελική εκκλησία της Γερμανίας, που κι η ίδια έχει πάντα λιγοστά μέσα στη διάθεσή της, έδωσε μια συνεισφορά. Πολυάριθμες τράπεζες, αλλά και ιδιώτες χορηγοί και κυρίως από το Waidhofen, προθυμοποιήθηκαν και υποστήριξαν την πραγμάτωση αγοράζοντας φακέλους με μεταξοτυπίες και πίνακες.

ΤΕΧΝΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Για να μπορέσουμε να πλησιάσουμε περισσότερο το συνολικό ποσό που χρειαζόταν, ο Καθ. Βαρλάμης πήρε τελικά την πρωτοβουλία για μια ζωγραφική δράση στην κεντρική πλατεία του Waidhofen. Ζωντανά, μπροστά στον κόσμο, ζωγράφιζε πίνακες με υπέροχα τοπία, που αγοράστηκαν σε ιδιαίτερα προσιτές τιμές. Το συνολικό ποσό από την πώληση ο καλλιτέχνης και αρχιτέκτονας το προσέφερε για την ανέγερση της εκκλησίας. Η ευαγγελική κοινότητα υποστήριξε τη συγκέντρωση χρημάτων ενεργητικά και ανάλαβε να οργανώσει μια ανοιχτή αγορά.

Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ο κυβερνήτης Dr. Erwin Pröll, ο προκαθήμενος Mag. Paul Weiland, ο δήμαρχος Ing. Diether Schiefer, η επιτροπός Solveig Gschaidner και ο Καθ. Βαρλάμης βάζουν όλοι μαζί το θεμέλιο λίθο.

Η ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΚΤΙΣΙΜΟ

Με εξασφαλισμένα τα 2/3 του ποσού που απαιτούσε συνολικά το κτίσιμο, συναντήθηκε η οικοδομική επιτροπή και όρισε την έναρξη των εργασιών, που τελικά ξεκίνησαν το Μάιο του 2003: «Σ' αυτό το οικόπεδο θα προκύψει κάτι το οποίο όλους εμάς, αλλά και τις επόμενες γενιές, θα μας κάνει περήφανους». Ο κυβερνήτης της Κάτω Αυστρίας Dr. Erwin Pröll, ο προκαθήμενος Mag. Paul Weiland, ο δήμαρχος Ing. Diether Schiefer, η επιτροπός Solveig Gschaidner και ο Καθ. Βαρλάμης βάζουν όλοι μαζί το θεμέλιο λίθο. Το γεγονός παρακολούθησαν πολλοί ενδιαφερόμενοι, η τηλεόραση ORF της Κ. Αυστρίας και πολυάριθμοι δημοσιογράφοι.

Η φάση της οικοδόμησης κράτησε συνολικά απ' τον Ιούλιο του 2003 ως τον Οκτώβριο του 2004. Παράλληλα συνέχισαν να γίνονται παρουσιάσεις και συζητήσεις με σκοπό τη χρηματοδότηση. Το κτίσιμο υποστηρίχθηκε δυναμικά από τους οικοδόμους και τους τεχνίτες, ακόμη και στις πιο ασυνήθιστες και προκλητικές εργασίες, όπως η ανοικοδόμηση των τοίχων, με πάχος ένα μέτρο, που περιβάλλουν τον κεντρικό χώρο, ή του καλυκόμορφου πύργου, που έπρεπε να στενεύει επάνω σε μια απαλή καμπύλη. Το ίδιο η διαμόρφωση των εσοχών, των βαθουλωμάτων, των ανοιγμάτων, η πλαστική διαμόρφωση των απολήξεων στα παράθυρα κι η καλλιτεχνική τοποθέτηση του γρανιτένιου λιθόστρωτου στο μπροστινό χώρο. Ακόμη η καμπυλωμένη πρόσοψη με τα στρογγυλεμένα τοιχεία και τα κτιστά, με κεραμική επένδυση καθίσματα, απαιτούσαν μεγάλη επιτηδειότητα.

ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΑ

ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟΙ ΧΩΡΟΙ. Η συνολική ιδέα της διαμόρφωσης ήθελε να δημιουργήσει χώρους οι οποίοι να προάγουν την κοινότητα και, μέσα από τη χάρη και την ταπεινότητα, να εμπνέουν για τη σύνδεση με το Θεό. Οι χώροι είναι ανοιχτοί και έχουν διάχυτο φως, ρέουν ο ένας μέσα στον άλλο, φαίνονται σαν ατέλειωτοι. Ανοίγματα και παράθυρα επιτρέπουν στη ματιά να βλέπει μέσα από αυτά. Μέσα απ' το μεγάλο φανό στον κεντρικό χώρο διέρχεται το φως του ήλιου και η ματιά των ανθρώπων κατευθύνεται στον ουρανό.

Ιδιαίτερα στην παιδική εκκλησία, στον καλυκόμορφο πύργο, αισθάνεται κανείς την ασφάλεια και τη σύνδεση με το Θεό. Η απλή και φιλική μορφή της προκαλεί θετική διάθεση, ιδιαίτερα στα παιδιά.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ. Πολλά στοιχεία του κτίσματος φαίνονται οικεία. Οι χοντροί τοίχοι κι οι βαθιές εσοχές στο εσωτερικό, τα δυνατά υποστυλώματα κι οι στοές στην πίσω πλευρά του οικοδομήματος, παραπέμπουν ευχάριστα στην παράδοση των εκκλησιαστικών κτισμάτων των περασμένων αιώνων. Την ιστορική σύνδεση τεκμηριώνει επίσης η ροζέτα πάνω απ' την πόρτα της εισόδου. Το ανθόμορφο σχήμα της συμμερίζεται την αίσθηση του "Λουθηριανού Ρόδου" και ταυτόχρονα θυμίζει τις υπέροχες ροζέτες γοθικών ναών.

Ο σκελετός έγινε από τον Ιούλιο ως τον Οκτώβριο του 2003 και τα εσωτερικά συμπληρώματα και τα τελειώματα από τον Απρίλιο ως τον Οκτώβριο του 2004.

Σύμβολα της μεγάλης χριστιανικής εκκλησίας – ένα κομμάτι από τον Άγιο Στέφανο, μία πέτρα από τα Ιεροσόλυμα και ένα δώρο του οικουμενικού πατριάρχη της Κωνσταντινουπόλεως – εντοχίστηκαν στα θεμέλια του ναού.

Στον σχεδιασμό του αμβώνα και της κολυμβήθρας γίνεται φανερός ο προσρισμός των αντικειμένων. Έτσι η έδρα του αμβώνα μοιάζει με ανοιγμένο βιβλίο και το κάλυμμα της κολυμβήθρας με τους σφαιρικούς κύκλους ενός κυματισμού. Το θέμα του σταυρού επανέρχεται στο χερούλι και στο βάθος.

Το ελλειψοειδές σχήμα της Αγίας Τραπέζας, που φαίνεται σχεδόν σαν αιωρούμενο πάνω σε μια σταυρόμορφη βάση, ταίριαζει με την κυκλικότητα του κεντρικού χώρου.

ΧΑΡΜΟΣΥΝΟ ΜΗΝΥΜΑ. Η διαμόρφωση του κτίσματος και τα επί μέρους στοιχεία τονίζουν το χαρμόσυνο μήνυμα του Ευαγγελίου. Μάλιστα ο σταυρός, το σύμβολο του πάθους, γίνεται στο σταυρόμορφο άνοιγμα στον τοίχο ανάμεσα στον προθάλαμο και στον κεντρικό χώρο, σύμβολο της ελπίδας, γιατί κατευθύνει τη ματιά στην εικόνα του αναστάσαντος Κυρίου. Το φως που πέφτει μέσα από τα σταυρόμορφα τοποθετημένα τζάμια της εισόδου, αφήνει να διαισθανόμαστε την ελπίδα. Ο κεντρικός σταυρός του ναού έρχεται κοντά στους ανθρώπους, κατευθείαν μπροστά απ' την πρόσοψη και στέκεται όχι μακριά από το καμπαναριό. Στη διαμόρφωση της τράπεζας, της κολυμβήθρας και του αμβώνα επαναλαμβάνεται το σχήμα του σταυρού. Όλα τα μέρη αναπτύσσονται σε αρμονία με τη συνολική σύλληψη του χώρου και υποστηρίζουν την πνευματική ατμόσφαιρά του.

Η ΚΑΜΠΑΝΑ. Όταν αναλογίζεται κανείς ότι για πολύ καιρό ήταν απαγορευμένο στους ευαγγελικούς να βάζουν καμπάνες στους ναούς τους, τότε αποκτά ιδιαίτερη σημασία η καμπάνα του ναού. Σ' αυτήν υπάρχει η επιγραφή «Χαρμόσυνο Μήνυμα» μαζί με το σύμβολο του περιστεριού της ειρήνης.

Πολυάριθμα μέλη της ευαγγελικής κοινότητας συνόδευσαν στις 30 Σεπτεμβρίου του 2004 την πανηγυρική χύτευση της καμπάνας στο καμπανοχυτήριο Grassmayr του Ίνσμπρουκ. Μετά την κατεργασία της, η καμπάνα μεταφέρθηκε στις 27 Οκτωβρίου στο Waidhofen στην Κ. Αυστρία και τοποθετήθηκε στο καμπαναριό.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑ. Στις πιο πανηγυρικές στιγμές του εκκλησιαστικού οικοδομήματος συμπεριλαμβάνεται ο εντοιχισμός των ιερών αντικειμένων. Με μεγάλο σεβασμό και κατάνυξη ενσωματώθηκαν στα θεμέλια του ναού ένα κομμάτι απ' το ναό του Αγίου Στεφάνου, μια πέτρα απ' τα Ιεροσόλυμα κι ένα δώρο του οικουμενικού πατριάρχη της Κωνσταντινουπόλεως. Τα σύμβολα των μεγάλων χριστιανικών εκκλησιών οφείλουν έτσι να ορίζουν από κοινού και να συνοδεύουν αφανώς το οικουμενικό πνεύμα του ναού.

ΚΑΘΗΚΟΝ. Με τη συνεχή φροντίδα του αρχιτέκτονα Bernhard Antoni, απ' την ομάδα του Καθηγ. Βαρλάμη, ολοκληρώθηκε με επιτυχία το κτίσιμο του ναού. Όσοι συμμετείχαν στην οικοδόμηση εργάστηκαν με μεγάλη επιμέλεια και ενθουσιασμό. Επεξεργάστηκαν με αφοσίωση όλες τις λεπτομέρειες της οικοδομής και του εξοπλισμού. Τις ξυλουργικές εργασίες για την Τράπεζα, την Κολυμβήθρα και τον Άμβωνα, τις λεπτομέρειες της πρόσοψης, τη ζεστή απόχρωση ώχρας των τοίχων, το περίβλημα των ανοιγμάτων, την κεραμική επένδυση των κτιστών καθισμάτων, τις πρασιές με τα λουλούδια, τη διαμόρφωση του εδάφους και τους διαδρόμους, τον εξωτερικό φωτισμό. Στις τελευταίες εβδομάδες όλοι εργάστηκαν με μεγάλη ένταση για να είναι τα πάντα έτοιμα στην προκαθορισμένη ημερομηνία των εγκαίνιων, τη μέρα που γιορτάζει η ευαγγελική εκκλησία τη Μεταρρύθμιση.

ΚΑΘΑΓΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΘΥΡΑΝΟΙΞΙΑ

Τα εγκαίνια του «Ναού του Χαρμόσυμου Μηνύματος» έλαβαν χώρα στις 30 Οκτωβρίου 2004, παραμονή της ημέρας της Μεταρρύθμισης. Εκατοντάδες επισκέπτες ήλθαν, για να παραβρεθούν σ' αυτό το ξεχωριστό και σπάνιο γεγονός και ανάμεσά τους πολλές διακεκριμένες προσωπικότητες απ' το χώρο της πολιτικής, του πολιτισμού, της οικονομίας και από διάφορες θρησκευτικές κοινότητες. Η τελετουργία ξεκίνησε με τη γιορταστική παράδοση του κλειδιού από τον Καθηγητή Βαρλάμη στην ευαγγελική κοινότητα. Ο επίσκοπος Mag. Herwig Sturm, ο προκαθήμενος Mag. Paul Weiland κι ο ιερέας Lic. Horst Pehlke τέλεσαν μαζί τη θεία λειτουργία και τον καθαγιασμό του ναού και των επι μέρους στοιχείων – της άγιας τράπεζας, του άμβωνα, της κολυμβήθρας και της καμπάνας – και παρέδωσαν το ναό στον προορισμό του.

Στα εγκαίνια μίλησαν ο αρχιτέκτονας Καθ. Ε. Βαρλάμης, ο Dr. Peter Krömer, πρόεδρος της συνόδου της ευαγγελικής εκκλησίας Α.Β. της Αυστρίας, ο δήμαρχος της πόλης του Waidhofen, Ing. Diether Schiefer, ο Dr. Udo Jesionek, επικεφαλής του συλλόγου Gustav Adolf της Αυστρίας, ο διευθυντής της Διεύθυνση Παιδείας του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Παιδείας, Επιστήμης και Πολιτισμού MR Univ. Prof. Dr. Karl W. Schwarz, για το περιεχόμενο και τη σημασία του ασύνηθους κτίσματος του ναού. Τελευταίος, με βαθιά συγκίνηση, μίλησε ο κυβερνήτης της Κάτω Αυστρίας Dr. Erwin Pröll, αρχίζοντας με τα λόγια: “Συγκινούμαι γιατί μπορώ να παρευρίσκομαι για ένα λόγο που εντελώς, εντελώς σπάνια βιώνεται σε μια ανθρώπινη ζωή – τα εγκαίνια και τον καθαγιασμό ενός ναού.”

Πολλές προσωπικότητες από το χώρο της πολιτικής, της οικονομίας, του πολιτισμού και της θρησκείας συνόδευσαν τον καθαγιασμό και τα θυρανοίξια του ναού του Χαρμόσυμου Μηνύματος.

Στην πρώτη σειρά της φωτογραφίας διακρίνονται: Dr. Udo Jesionek, επικεφαλής του ευαγγελικού συνδέσμου Gustav Adolf της Αυστρίας, ο Dr. Peter Krömer, πρόεδρος της συνόδου Α.Β. της Αυστρίας, ο Mag. Herwig Sturm, επίσκοπος της ευαγγελικής εκκλησίας της Αυστρίας, ο κυβερνήτης της Κάτω Αυστρίας Dr. Erwin Pröll, ο προκαθήμενος Mag. Paul Weiland, ο καθηγ. Ε. Βαρλάμης και η καθηγ. Heide Βαρλάμη, ο ιερέας Lic. Horst Pehlke.

Επίσκεψη αντιπροσωπείας από το υπουργείο πολιτισμού και το μεγαλύτερο τηλεοπτικό κανάλι της Κίνας. Επίσκεψη της 3α τάξης του BRG Waidhofen/Thaya. Συναυλία «Stabat Mater» — ορχήστρας εγχόρδων υπό τη διεύθυνση της Maria Steinkogler, με σολίστ τις Barbara Preis και Lisa-Maria Jank.

M.M.E.

Το κανάλι ORF της Κ. Αυστρίας και πολλά ιδιωτικά ΜΜΕ πληροφόρησαν εκτενώς για τον καθαγιασμό και τα εγκαίνια του ναού. Το ORF αφιέρωσε ένα λεπτομερές άρθρο για το οικουμενικό παιδικό project στην εκπομπή "Orientierung".

Στις 2 Ιανουαρίου 2005 ακολούθησε η λειτουργία για τον καινούργιο χρόνο που μεταδόθηκε ζωντανά από την εκκλησία σε ολόκληρη την Αυστρία.

Η είδηση για το ασυνήθιστο παιδικό project εξαπλώθηκε γρήγορα και πέρα απ' τα σύνορα της Αυστρίας.

Το βρετανικό περιοδικό "Church Building" αφιέρωσε στο «Ναό του Χαρμόσυνου Μηνύματος» το κύριο άρθρο της έκδοσης Μαΐου/Ιουνίου 2005 και γράφει:

"Η εκκλησία του Χαρμόσυνου Μηνύματος σχεδιασμένη από τον ελληνοαυστριακό αρχιτέκτονα Ευθύμιο Βαρλάμη σε μια μικρή συνοριακή αυστριακή πόλη αποτελεί ένα μαγνήτη για τα μάτια και ασυνήθιστο τόπο λατρείας. Με μόλις 60 καθίσματα και μια διάμετρο ως 9 μέτρα, ο ναός είναι κάθε άλλο παρά ευρύχωρος. Αυτό όμως δεν εμπόδισε μεγάλο αριθμό από εκκλησιαστικούς και πολιτειακούς παράγοντες να παρευρεθούν στα θυρανοίξια στις 30 Οκτωβρίου 2004. Δεν ήταν όμως το μέγεθος του ναού που προκάλεσε το ενδιαφέρον, αλλά η μορφή."

ΤΕΧΝΗ – ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ – ΖΩΗ

Ο ναός του Χαρμόσυνου Μηνύματος από τον καθαγιασμό του είναι γεμάτος ζωή. Σχεδόν καθημερινά οι άνθρωποι τον επισκέπτονται και ψάχνουν να τον βρουν. Επισκέπτες από όλη την Αυστρία, από τη γειτονική Τσεχία, τη Γερμανία, την Ελλάδα, αλλά και από την Ιαπωνία και την Κίνα. Άνθρωποι απ' όλο τον κόσμο, παιδιά και ενήλικες, ευαγγελικοί, καθολικοί και άνθρωποι από άλλες θρησκευτικές κοινότητες. Ιδιαίτερα τα παιδιά αισθάνονται όμορφα και οικεία μέσα στους χώρους του νέου ναού.

Οι πολλές καταγραφές στο βιβλίο επισκεπτών τεκμηριώνουν τον ενθουσιασμό και συμμετοχή των ανθρώπων:

Αισθανθήκαμε πολύ όμορφα σ' αυτή την εκκλησία και μας άγγιξαν πολλά.

Engelbert και Josefine Handl.

Μια εξαίσιος, σύγχρονη, συμπαθητική εκκλησία. Είμαι ενθουσιασμένη.

Liselotte Heidl

Μια έκπληξη αυτό το λιτό έργο τέχνης

Luise και Otto Lehner

Εκπληκτικό, το ότι ακριβώς στις 12 η ώρα έπεφταν οι ακτίνες του ήλιου στον σταυρό, ένας μαθητής της 5ης τάξης του HAK Waidhofen κατά το κλείσιμο της κατάνυξης στις 29. 4. 05.

Ο ναός έγινε με σκοπό την περίσκεψη, την προσευχή, οικουμενικές λειτουργίες και κατανύξεις. Αυτός όμως αποτελεί επίσης ένα κέντρο για την τέχνη και τον πολιτισμό με αναγνώσεις, διαλέξεις, εκθέσεις και συναυλίες. Μια τέχνη που φέρνει κοντά και μας συνδέει με την αναζήτηση του Θεού, όπως περίπου το τεκμηριώνει παραστατικά η έκθεση «Το ΚΑΡΜΑ των αγίων» ή η συναυλία «Stabat Mater». Η αλληλουχία των κειμένων της πονεμένης Stabat Mater, μελοποιημένα από τον G.B. Pergolesi για ορχήστρα εγχόρδων με 2 γυναικείες φωνές στους χώρους του ναού ήταν ένα αλησμόνητο βαθύ σφαιρικό βίωμα από τη μουσική και το χώρο.

Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Απ' την αρχή ήταν μεγάλος ο πόθος μου, να αποκτήσει η ευαγγελική κοινότητα του Waidhofen μια "πατρίδα", λέει η **Solveig Gschaidner**, επίτροπος της ευαγγελικής κοινότητας στο Gmünd και το Waidhofen. "Είμαι πολύ ευτυχισμένη που απευθυνθήκαμε στον Καθηγητή Βαρλάμη. Του χρωστούμε όλοι μας απέραντη ευγνωμοσύνη για την προθυμία, τη δέσμευσή και την προσήλωσή του σ' αυτό το έργο. Διαφορετικά δεν θα μπορούσε να γίνει η εκκλησία. Τα μέλη της κοινότητας είναι επίσης πάρα πολύ περήφανα για το ό,τι διαθέτουν την, μακράν, ωραιότερη εκκλησία και μεταφέρουν με ενθουσιασμό την οικουμενική ιδέα."

"Οι ευαγγελικοί χριστιανοί από το Waidhofen του ποταμού Taya πανηγυρίζουν με μια λειτουργία μεγάλης χαράς". λέει ο ιερέας Lic. **Horst Pehlke** και συναντιούνται πάντα ξανά σε κάθε ευκαιρία – σε συναυλίες, αναγνώσεις, εκθέσεις, γιορτές της κοινότητας, παιδικά απογεύματα. Το κτίριο της εκκλησίας αποτελεί πόλο έλξης για πολλούς. Αυτό μας γεμίζει όλους με μεγάλη χαρά και μπορώ να πω με περηφάνεια. Έχουμε μέλλον. Τα μέλη της ευαγγελικής κοινότητας έχουν μεγάλο οίστρο και ενθουσιασμό. Σκέφτομαι, ότι εδώ μπορεί να γίνει κάτι. Για το μέλλον εύχομαι ο ναός να γεμίζει ως το τελευταίο κάθισμα.

Με την ευχάριστη λιτότητά του ο ναός με υποστηρίζει στο καθήκον και εργασία μου, του ευαγγελικού ιερέα. Ένα ευαγγελικό εκκλησιαστικό οικοδόμημα, σύμφωνα με το άρθρο 7 της Ομολογίας του Augsburg είναι ένας τόπος συγκέντρωσης για την κοινότητα όπου γίνεται το κήρυγμα του Ευαγγελίου και πραγματοποιούνται αντίστοιχα τα ιερά Μυστήρια του Ευαγγελίου. Η μορφή των χώρων του ναού κι η επίπλωση με τα τοποθετημένα διακριτικά σύμβολα και σημάδια τονίζει με συγκινητικό τρόπο το περιεχόμενο και το σκοπό της θείας λειτουργίας. Σαν τους τρεις κίονες του άμβωνα που, κατά κάποιο τρόπο, συμβολίζουν τα τρία sola της Μεταρρύθμισης – sola scriptura, sola fide, sola gratia (μοναδική γραφή, μοναδική πίστη, μοναδική χάρη). Στο κήρυγμα πρέπει να εκφράζεται με ειλικρίνεια η μεγαθυμία του Θεού για τους ανθρώπους που πήρε μορφή στον Ιησού Χριστό.

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ WAIDHOFEN

Η ευαγγελική "μας" εκκλησία έγινε σε σύντομο χρόνο ένα ουσιαστικό συστατικό του δήμου μας. Η ιδέα ήταν σωστή και οι προσδοκίες μας εκπληρώθηκαν. Η εκκλησία έγινε ένας τόπος της συνάντησης σε πολλούς τομείς της ζωής και μ' αυτό εκπληρώνει πλήρως το σκοπό της. Κάθε εκδήλωση είναι κορυφαία και κάθε επίσκεψη στον οίκο αυτό γεμίζει με χαρά, ελπίδα και ειρήνη. Οι υπεύθυνοι της ευαγγελικής εκκλησίας και ο καθ. Βαρλάμης δημιούργησαν ένα έργο τέχνης με περιεχόμενο και στόχο την ποιότητα της ζωής. Κάτι που ειλικρινά χρειαζόμαστε επείγοντως στη σημερινή εποχή.

Περιφ. Σύμβουλος Ing. **Diether Schiefer**

Η ευαγγελική κοινότητα είναι περήφανη για την όμορφη εκκλησία της κι έχει ενθουσιασμό και μεγάλη άρεση για τα νέα της καθήκοντα.

Στην εικόνα μερικά από τα αφοσιωμένα μέλη της, από αριστερά προς τα δεξιά: Erwin Fischer, ιερέας Horst Pehlke, Hans-Dieter Bitzel, Solveig Gschaidner, Mag. Brigitte Kranyak, Edelgard Streicher (μπροστά), Christine και Ewald Michule, Herta Manz, Klaus Sartor, Karin και Christian (καθ.) Pany, Ariane και Karl Tüchler.

Ο δήμαρχος της πόλης Waidhofen, Ing. Diether Schiefer, ευτυχής για το νέο σύμβολο της πόλης, ενώ συνομιλεί με τον Καθ. Βαρλάμη στα εγκαίνια της έκθεσης "Το ΚΑΡΜΑ των αγίων".

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΜΑΚΡΗΣ ΒΑΡΛΑΜΗΣ

Prof. Mag. Arch.

Ο Βαρλάμης συγκαταλέγεται στους πολύμορφους ευρωπαίους αρχιτέκτονες και καλλιτέχνες, με διεθνή αναγνώριση για το εκτεταμένο δημιουργικό έργο του και την ανθρωπιστική πνευματική στάση του.

Γεννημένος το 1942 στην Ελλάδα, ο Καθ. Ευθύμιος Βαρλάμης ζει και εργάζεται περισσότερο από 40 χρόνια στην Αυστρία. Σπούδασε αρχιτεκτονική στο Πανεπιστήμιο Εφαρμοσμένων Τεχνών της Βιέννης όπου και δίδαξε στο τμήμα αρχιτεκτονικής, ενώ έκανε παραδόσεις και σε άλλα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια. Από το 1992 διευθύνει το Κέντρο Τέχνης και Design IDEA, στο Schrems της Κ. Αυστρίας.

Ο Βαρλάμης τοποθετεί την τέχνη του στην υπηρεσία της επικοινωνίας και του διαλόγου ανάμεσα στους πολιτισμούς, τις γενιές, τις θρησκείες. Ένα σημαντικό μέρος της εργασίας του είναι αφιερωμένο στα παιδιά και θεωρείται διεθνώς σαν αναγνωρισμένος ειδικός για τον κόσμο των παιδιών.

Ο μέχρι σήμερα μεγαλύτερος, με περισσότερα από 1700 έργα, ζωγραφικός κύκλος "Αλέξανδρος 2000", παρουσιάζεται από το 1997 σε πολλές πόλεις και χώρες της Ευρώπης και της Μεσογείου και από το 2006 σε χώρες της εγγύς και άπω ανατολής.

Ο ζωγραφικός κύκλος "Μάνα Ολυμπιάδα - Η Δύναμη της Αγάπης", που αφιέρωσε στη συμβολική μορφή της μάνας και στη δύναμη της μητρικής αγάπης, μετά την Αθήνα το 2004, θα παρουσιαστεί στα πλαίσια των ολυμπιακών αγώνων του 2008 στο Εθνικό Μουσείο του Πεκίνου στην Κίνα.

Με τον κύκλο εικόνων "Πιστεύω - Μυστήρια και Μεταμορφώσεις" (Βιέννη, Δουβλίνο, Ρώμη) ο Βαρλάμης ανανεώνει τη χιλιόχρονη σύνδεση ανάμεσα στην τέχνη και τη θρησκεία.

Στις εκθέσεις και τα project των τελευταίων ετών συμπεριλαμβάνονται μεταξύ άλλων:

1995 'Zoorella' παιδαγωγικός παιδότοπος, Schönbrunn, Βιέννη,

«Αποκάλυψη και Περιβάλλον», Πάτμος, πλοίο Πρέβελη.

1996 'Teleport Town' πολιτειακή διαμόρφωση για το Τόκιο

2000 'Artella', δημιουργικός παιδότοπος στο Μουσείο για Εφαρμοσμένες Τέχνες της Φρανκφούρτη. Μνημείο για την άφιξη του Αποστόλου Παύλου στην Ελλάδα, Καβάλα.

2004 "Μάνα Ολυμπιάδα, η Δύναμη της Αγάπης", Ζάππειο Αθήνα

2005 "I Believe - Μυστήρια και Μεταμορφώσεις", Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης και Επισκοπικό Μουσείο Βιέννη, Πύργος Δουβλίνου Ιρλανδία

2007 "The New Vision", Landesmuseum Κάτω Αυστρίας

2008 "Μάνα Ολυμπιάδα", Εθνικό Μουσείο Πεκίνου, Κίνα

1997- 2008 "Αλέξανδρος 2000" Θεσσαλονίκη, Αθήνα, Κρήτη, Κάιρο, Αλεξάνδρεια, Ρόδος, Λευκωσία, Krems, Βασιλεία, Βρυξέλλες, "Alexander, the Vision of Tolerance" - Ιορδανία, Εμιράτα, Συρία, Λίβανος, Πακιστάν, Λιβύη, Ινδίες

Η δέσμευση του Βαρλάμη είναι πολλαπλή. Χαρακτηρίζεται από απίστευτη εργασία, πλούτο ιδεών, την αγάπη για την ύπαιθρο, τους ανθρώπους του και την πίστη, ότι πάντα θα κατορθώνονται θετικές ιδέες.

Ο οικουμενικός πατριάρχης Βαρθολομαίος παραδίδει στον Καρδινάλιο Schönborn μια εικόνα του Χριστού, έργο του Καθ. Βαρλάμη.

Από τα εγκαίνια της έκθεσης "I Believe" στο Μουσείο για Εφαρμοσμένες Τέχνες της Βιέννης, ο Dr. Rosenthal, ο Καθ. Βαρλάμης και ο αρχιεπίσκοπος Dr. Kitzler.

Εκθεση "I Believe - Μυστήρια και Μεταμορφώσεις"

Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΒΑΡΛΑΜΗ

Ο αρχιτέκτονας κ. Βαρλάμης είναι ασφαλώς γνωστός για τη μεγάλη προσφορά του στην αρχιτεκτονική με την πληθώρα των αρχιτεκτονικών μελετών που έχει εκπονήσει μέχρι τώρα. Προσωπικά δεν είχα την τύχη να έρθω σε γνωριμία με το σύνολο του έργου του, είχα όμως την ευκαιρία να εκτιμήσω την καλλιτεχνική του έμπνευση στην έκθεσή του για το Μότσαρτ που παρουσιάστηκε στο τέλος του περασμένου χρόνου στη Θεσσαλονίκη. Ήδη εκεί διαπίστωσα ότι εκτός από πολύπλευρος καλλιτέχνης – η έκθεση ήταν κυρίως ζωγραφική – αποτελεί και μια σημαντική πνευματική προσωπικότητα, κι αυτό φάνηκε με εντελώς πετυχημένο – και συγκινητικό – τρόπο στην «κατάληξη» της έκθεσης όπου προβαλλόταν το νόημα της νεκρώσιμης ακολουθίας (ρέκβιεμ) του μεγάλου συνθέτη και μέσα στον εικαστικό χώρο, με αναφορές στη σταύρωση και την ανάσταση του Ιησού Χριστού, κάτι που δίνει μια εντελώς διαφορετική διάσταση στο γεγονός του θανάτου προνόμιο και κατάκτηση της χριστιανικής πίστης.

Τώρα, καθώς ξεφυλλίζω το βιβλίο όπου παρουσιάζεται το σημαντικό αρχιτεκτόνημά του της «Εκκλησίας του Χαρμόσυνου Μηνύματος», βρίσκω και πάλι την πνευματικότητα του κ. Βαρλάμη να επαληθεύεται με έναν διαφορετικό και πιο «αφαιρετικό» τρόπο από ό,τι στην έκθεση του Μότσαρτ. Αφαιρετικό με την έννοια του τρόπου που αντιλαμβάνεται τη σχέση με το Θεό η εκκλησία μας. Ο κ. Βαρλάμης δεν ανήκει στην ευαγγελική εκκλησία, στην οποία ανήκω. Είναι γνωστό ότι στις εκκλησίες της θρησκευτικής μεταρρύθμισης, οι εικαστικές τέχνες απουσιάζουν σχεδόν εντελώς, και αν – και όπου – περιορισμένα εμφανίζονται, αυτό γίνεται μονάχα για διακοσμητικούς όγους, καθώς η ευαγγελική – διαμαρτυρούμενη – εκκλησία απορρίπτει εντελώς την τιμητική ή άλλου είδους προσκύνηση εικόνων και αγαλμάτων. Γίνεται λοιπόν αντιληπτό, ότι η αρχιτεκτονική σύλληψη και σχεδίαση ενός ευκτήριου οίκου ευαγγελικής εκκλησίας αποσυνδέεται εντελώς από οποιοδήποτε υλικό στοιχείο, ζητά την επικοινωνία με το θείο μόνο με καθαρά πνευματικά μέσα, με το νου, τη φαντασία και την ψυχή, κι αυτό δεν είναι πάντα εύκολο για κάποιον καλλιτέχνη αδιάφορο προς την χριστιανική πίστη (κάτι εντελώς αντίθετο από την περίπτωση του κ. Βαρλάμη) ή και για κάποιον πιστό που ανατράφηκε με την ορθόδοξη ή καθολική παράδοση.

Χαίρομαι λοιπόν ιδιαίτερα, γιατί παρόλο που με τον κύριο Βαρλάμη ανήκουμε σε διαφορετικούς δογματικούς χώρους, μπορούμε και πραγματοποιούμε εκείνο που μας άφησε σαν εντολή ο Κύριος Ιησούς: «Ίνα πάντες εν ώσιν» – ώστε να είναι όλοι ένα ...

Στέφανος Κατσάρκας,
Πολ. Μηχανικός, τ. Επιμελητής ΑΠΘ,
Διευθυντής Χορωδίας Ελεύθερης Ευαγγελικής Εκκλησίας Θεσσαλονίκης

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΜΙΑ "ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ" ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ Ε. ΒΑΡΛΑΜΗ

"ΤΟ ΣΚΟΥΦΙ ΤΟΥ HUNDERTWASSER"

Ο καθηγ. Δρ. K.W. Schwarz αναφέρει, ότι «όταν οι άνθρωποι μιλούν για το Θεό, τότε μαλλώνουν... όταν προσεύχονται προς αυτόν, τότε είναι ενωμένοι». Πολύ ωραία! Έστω κι αν το δεύτερο μισό της φράσης αυτής, μιας έκκλησης προς συμφιλίωση, διομολογιακή ειρήνη και καταλλαγή είναι πολύ συζητήσιμο. Αφού πολλές φορές τουλάχιστον οι Χριστιανοί διαφόρων δογμάτων, ούτε καν μπορούν να συμπροσευχηθούν!

Έτσι είναι πολύ φυσικό οι Χριστιανοί αυτοί να διαφωνούν μεταξύ τους τόσο στην Ανατολή όσο και στη Δύση, και ως προς τη μορφή της υλοποίησης του χώρου μέσα στον οποίο λατρεύεται ο Θεός, καθώς και ως προς την διακόσμηση του (εικονογραφία). Και οι διαφωνίες αυτές προέρχονται όχι μόνον από τη μορφή του Χριστιανισμού, αλλά και από την επικράτηση φονταμενταλιστικών ή συγχρόνων τάσεων εντός αυτού.

Ένεκα τούτου αυτές υφίστανται και μέσα στην Ορθόδοξη Εκκλησία, έστω κι αν υπάρχουν μοντέρνοι ναοί, όπως στις Η.Π.Α. και αλλαχού², έστω κι αν ορισμένοι από τους ναούς αυτούς έχουν κτισθεί από μη ορθοδόξους διαπρεπείς αρχιτέκτονες, όπως ο Άγ. Παύλος εν Chambésy Γενεύης και ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου εν Milwaukee Η.Π.Α..

Μέσα λοιπόν στο πλαίσιο αυτό και το πολυδιάστατο έργο του Ευθύμιου Βαρλάμη, σημαντική θέση κατέχει η νέα Ευαγγελική εκκλησία στο Waidhofen/Thaya της Αυστρίας που φέρει την ονομασία του "Χαρμόσυνου Μηνύματος" (πιν. 1)³.

Πρόκειται για ένα ναό με παραδειγματικό και έντονο "οικουμενικό" χαρακτήρα, ο οποίος μαρτυρείται από τα κάτωθι:

1- Έχει σχεδιασθεί και οικοδομηθεί, και μάλιστα δωρεάν, από ένα ορθόδοξο αρχιτέκτονα με τη συμβολή και Ρωμαιοκαθολικών καλλιτεχνών. Έγινε δε αποδεκτός ενθουσιωδώς από τους κύκλους της Ευαγγελικής Εκκλησίας της περιοχής.

2- Έχει κτισθεί πάνω σ' ένα χώρο, όπου διαδραματίστηκαν έντονες διομολογιακές διαμάχες του παρελθόντος μεταξύ Ρωμαιοκαθολικών και Ευαγγελικών.

3- Έχει αποθησαυρίσει στη δομή του, ως σύμβολα της ανοχής και της καθολικότητας, ένα κομμάτι από το ναό του Αγίου Στεφάνου Βιέννης, ένα απόφιο λίθο από τα Ιεροσόλυμα και ένα ιερό αντικείμενο του Οικουμενικού Πατριάρχου Βαρθολομαίου, ως αθέατα σημάδια της πίστewς.

Το ιερό αντικείμενο του Πατριάρχου είναι το "γυάλινο πρόσφορο" με τη σφραγίδα του, που έχει εκτελεσθεί από τον Ε. Βαρλάμη κατά παραγγελία του Θρόνου και εντάσσεται μέσα στα αντικείμενα των ποικίλων εκδηλώσε-

ων για τα δυό χιλιάδες χρόνια του Χριστιανισμού, που οργανώθηκαν στο Οικουμενικό Πατριαρχείο κατά το έτος 2000 (πιν. 2).

4- Είναι ένας ναός ανοιχτός για τους Ορθοδόξους, τους Ρ/καθολικούς και τους Ευαγγελικούς, γενικότερα δε για όλους τους ανθρώπους. Ένας ναός που ζητά ένα δρόμο μεταξύ του υλικού και του πνευματικού, μια έκφραση του Χαρμόσυνου Μηνύματος της "ευ-αγγελίας" του Ευαγγελίου, για την αγάπη προς τον πλησίον και την κοινωνία.

Ας μην λησμονούμε ότι το 1629 υπήρχαν μόνο τέσσερεις ευαγγελικοί κάτοικοι στην πόλη, ενώ το μεγαλύτερο μέρος ή είχε μεταναστεύσει στο εξωτερικό (Franken) ή είχε γίνει Ρ/καθολικό. Έτσι ο ναός αυτός αποτελεί μια γέφυρα μεταξύ των ομολογιών, μεταξύ των ανθρώπων του χώρου αυτού, ο οποίος βαθμιαία αναπτύσσεται εν συνοχή.

5- Ο ναός ετούτος με τον ιδιόμορφο προγραμματισμό του εξέρχεται από τα όρια της Αυστρίας αφ' ενός μεν δια του μηνύματος της ανοχής και της συνύπαρξης, αφ' ετέρου δε αποτελεί μια ισχυρή μαρτυρία κατά της εποχής μας, που διακατέχεται από μια ταχύτητα, επιδερμικότητα και τον ματεριαλισμό.

Για την υλοποίηση του οράματός του συνεργάστηκαν ποικοίλοι παράγοντες, όπως η Υπηρεσία Πολιτισμού της περιοχής, το Σχολείο και η Εκκλησία, φορείς δηλαδή πολύ βασικοί και οικουμενικής εμβέλειας.

Friedensreich Hundertwasser: Διάσημος ζωγράφος από την Αυστρία με πρωτότυπο και ενδιαφέρον αρχιτεκτονικό έργο (1928-2000).

Πιν. 1. Η πρόσψη του ναού.

Πιν. 2. Το γυάλινο πρόσφορο του Οικουμενικού Πατριάρχου (στα κέντρο).

6- Ο ναός αυτός πραγματοποιεί, τουλάχιστον τμηματικά, μια επιθυμία του καλλιτέχνη να δημιουργήσει μια εκκλησία που αρέσει στα παιδιά και τα καλεί να την επισκευθούν και να την κυριεύσουν. Και το όραμά του αυτού είχε εισηγηθεί προ ετών και στον Οικουμενικό Πατριάρχη Βαρθολομαίο, που διακρίνεται για την αγάπη του προς τα παιδιά και την νεότητα. Έστω κι αν αυτό δεν πραγματοποιήθηκε τότε.

Ο ναός λοιπόν του Waidhofen δεν είναι μόνο για τους μεγάλους, τους γέροντες, τους άνδρες και τις γυναίκες, αλλά και για τους νέους και τα παιδιά και άρα και οικουμενικά ανθρώπινος, εφ' όσον διαθέτει και ιδιαίτερο γι αυτά παρεκκλήσι που βρίσκεται μάλιστα στην πρόσοψή του.

Ετσι ο Βαρλάμης «προσπάθησε να φέρει στο κτίριο το παιδικό, το απλό, το σύνθετο, το μυστηριώδες. Οι αρχιτέκτονες συνήθως δημιουργούν μια αρχιτεκτονική ισχύος (Machtarchitektur)⁴, που δεν συγκινεί τα παιδιά. Ο καλλιτέχνης προσπάθησε όμως να δείξει την «αδυναμία» του – όπως γράφει ο ίδιος – υπο την έννοια της «μη ισχύος», ότι είναι ταπεινός, ένα παιδί.

Στη στροφή του προς τα παιδιά βλέπει επίσης μια σύνδεση μεταξύ όλων των εκκλησιών. Αυτό θα μπορούσε να είναι ένα κοινό καθήκον, ή δημιουργία μορφών και λύσεων για όλη την κοινωνία. Και οι χώροι για τα παιδιά ρυθμολογικά δεν πρέπει να αποτελούν τελικές λύσεις. Δέον να τους αφήνει κανείς να αναπνέουν και να αναπτύσσονται. Γι αυτό και δημιούργησε το παρεκκλήσι για τα παιδιά σαν ένα ποτήρι λουλουδιού.

Άλλωστε και οι μεγάλοι συνιστούν παιδιά του Θεού, ένεκα δε τούτου είναι σημαντικό οι χώροι να ξεκουράζουν και να έχουν αγαθή επίδραση πάνω τους⁵.

Βέβαια η αρχιτεκτονική μορφολογία, οι φάσεις της εξέλιξης, η θεολογική τεκμηρίωση και ο συμβολισμός του μνημείου, όπως επίσης οι σπόνσορες και δωρητές του, έχουν εκτεθεί διεξοδικά στη σύντομη σχετική βιβλιογραφία, ώστε να περιττεύει βασικά περαιτέρω ανάλυσή τους.

Παρ' όλα όμως αυτά επιθυμεί ο γράφων να επισημάνει και κάποιες γενικού και άλλου είδους διαπιστώσεις, όπως τις ακόλουθες:

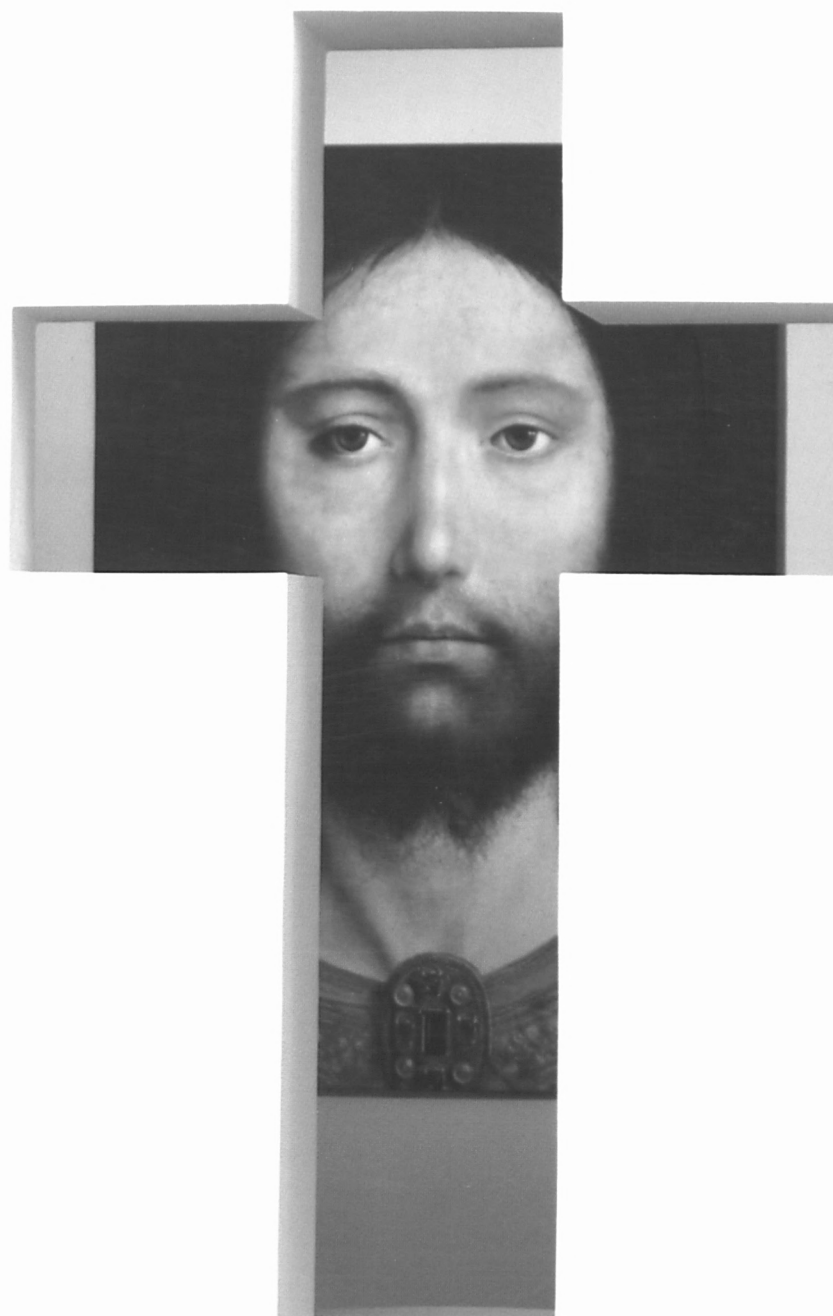
1- Το κτίριο ως προς την περίμετρο της πρόσοψής του είναι τοξοειδές και σχηματίζει ένα κυκλικό τομέα (Segment). Ως εκ τούτου προσαρμόζεται υπερβολικά (übergreifende Form) προς το σφαιρικό σχήμα της γής. Είναι σαν να την αγκαλιάζει, ή σαν να ξεπροβάλλει σαν μια λάβα μέσα απ' αυτή, λάβα όμως όχι της ερήμωσης και της καταστροφής, αλλά λάβα της αγάπης και καταλλαγής εντός της ζούγκλας του σύγχρονου κόσμου που την περιβάλλει, σαν μια πηγή «ύδατος ζωής» (Ιωάν. 4,14), όπως ακριβώς η πρόσοψη της εισόδου «αγκαλιαστικά» υποδέχεται τους πιστούς.

Δεν υπάρχει αμφιβολία, ότι η αρχιτεκτονική αυτή μορφή της πρόσοψης και του ναού είναι επηρεασμένη από τις θεωρίες του Βαρλάμη και άλλων αρχιτεκτόνων, όπως του P. Wetz, σχετικά με τη σπηλαιώδη διαμόρφωση των οικιστικών χώρων, εις τρόπον ώστε να δημιουργείται το «σπίτι-σπηλιά» ή το «σπίτι-γής»⁶ και γιατί όχι το «σπίτι του Θεού»; που ενσωματώνεται αρμονικά με τη φύση, στην οποία επιστρέφεται ό,τι της αφαιρέθηκε αυθαίρετα – έστω και προσωρινά – κατά την κατασκευή του.

2- Βέβαια ο τομέας αυτός στα δυο του άκρα διακόπτεται με κυματοειδή ή γωνειώδη σε συνδυασμό με σφαίρα απόληξη, δηλωτική των πλαγίων ορίων της πρόσοψης.

3- Η πρόσοψη και γενικότερα ο ναός είναι προσφυώς ενταγμένα στο περιβάλλον. Τούτο επιτυγχάνεται τόσο με τα ασύμμετρα και ανισοϋπή δένδρα που ξεμπουκάρουν πίσω από το κτίριο, όσο και από τα προ αυτού τοποθετημένα δενδρύλλια, τους θάμνους και τα λουλούδια, που βρίσκονται φυτεμένα ελεύθερα σε γλάστρες ή μέσα σε περιτειχισμένα παρτέρια, τα οποία συνεπικουρούνται από ανθόμορφα κυκλικά παράθυρα.

Εξ άλλου προς αυτή την έννοια της προσαρμογής του μνημείου με τη χλωρίδα, συνταιριάζει και το παρεκκλήσι για τα παιδιά που γοητεύει με την ανθοκαλυκόμορφη όψη του. Μήπως δεν θάταν τολμηρό να κάνει κανείς τη σκέψη πως αυτό το προς τα «αριστερά» αγκάλιασμα του παρεκκλησίου από την πρόσοψη του ναού μπορεί να θεωρηθεί σαν μια ακόμη αρχιτεκτονική βέβαια αποτύπωση του αιώνιου και πανανθρώπινου συμπλέγματος της μάνας με το παιδί, της Παναγίας με το Χριστό και δη υπό τον εικονογραφικό τύπο της «Αριστεροκρατούσας»;

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας